

PIRMOS ŽINIOS Iš Tautinės Sąjungos ir Vilties Draugijos suvažiavimų

Ilgai ir rūpestingai ruoštas Dvidešimt antras Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas jau praeityje. Tris dienas – gegužės 15-16-17 St. Petersburgo, Floridoje, lietuvių kolonija susilaukė daug naujų veidų. Tuo pačiu laiku įvyko ir Vilties Draugijos suvažiavimas. Taigi tie abu suvažiavimai ir sutraukė tą gražų naujų veidų būrį, besirūpinantį tautinės srovės veikla.

Su dideliu apgailestavimu turim paminėti, kad Tautinės Sąjungos ir Vilties suvažiavime, dėl staigos ligos, suvažiavime negalėjo dalyvauti Dr. P. Švarcas – Tautinės Sąjungos pirmininkas. Jo darbą kantriai nešė Sąjungos vicepirmininkė Rūta Sakienė.

Apie suvažiavimą, kai tik gausime naujausias nuotraukas ir visų tarimų santraukas, jas pradėsime Dirvoje spausdinti. Šiandien galime tik tiek pranešti, kad Tautinės Sąjungos centras, išrinkus Dr. Leoną Kriaučeliūną pirmininku, vėl persikėlė į Chicago ar jos apylinkes.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas sudarė tokios sudėties valdybą: Petras Buchas, Oskaras Kremeris, Stasys Briedis ir Dr. Laima Šimulienė.

Visi į valdybą pakviestieji Tautinės Sąjungos veikėjams iš seniau pažįstami. Dr. Laima Šimulienė į JAV yra atvykusi prieš dvejus metus ir įsijungusi į Chicago Tautinės Sąjungos skyriaus veiklą.

Vilties Draugijos suvažiavime, kuris vyko gegužės 17 d. ryte nuo 8 val. iki 12 val., dalyvavo gražūs būrys narių, turintis virš 1400 balsų. Į valdybą, bendru sąrašu, buvo išrinkti ilgamečiai viltininkai: Mečys Aukštuo-
lis, Jonas Citulis, Dr. Vytautas Maurutis ir Matilda Ma-
cinkienė. Pirmieji keturi iš
Clevelando, o M. Marcin-
kienė iš Chicagos, kad pa-
laikytų nuolatinis ir arti-
mus ryšius su Tautinės Są-
jungos centro valdyba.

Iš Clevelando į Tautinės Sąjungos ir Vilties Draugijos suvažiavimus buvo nuvykę: Vl. Blinstrubas, B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas, A. Mackuvienė, V. Maurutis ir A. Matulionis. Iš jų tarpo, Rūtai Sakienei siūlinant, V. Gedgaudas buvo pakeltas Tautinės Sąjungos garbės nariu.

Į Vilties Draugijos Revizijos komisiją buvo išrinkti Dr. J. Maurukas, A. Matulionis ir Dr. V. Stankus. Plačiau apie suvažiavimus skaitykite ateinančiuose Dirvos numeriuose. Dirva šią savaitę, dėl redaktoriaus buvimo Vilties Draugijos suvažiavime visiek išėjo tik vieną dieną pavėlavus. Kitą savaitę, dėl Memorial dienos šventės, taip pat išeis vieną dieną vėliau.

ijos suvažiavime visiek išėjo tik vieną dieną pavėlavus. Kitą savaitę, dėl Memorial dienos šventės, taip pat išeis vieną dieną vėliau.

LIETUVA MINI ST. SANTVARĄ

Balandžio 27 d. Kauno Viešosios Bibliotekos Salėje įvyko iškilmingas poezijos ir atsiminimų vakaras "Žinau, kas būsiu aš", skirtas poeto Stasio Santvaro 90-ajam gimimo jubiliejui (1902.05.27) ir mirties metinėms (1992.04.12). Nepaisant lietingo, šaltoko pavasarinio oro, erdvi salė bu-

Dr. Leonas Kriaučeliūnas Dvidešimt antrame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suvažiavime, įvykusiam gegužės 15-17 d. St. Petersburge, išrinkta Sąjungos pirmininku.

vo pilna poeto gerbėjų. St. Santvaro kūrybą ir vietą lietuvių literatūroje aptarė poetas, kritikas Robertas Keturakis. Įžanga į savo poezijos pasaulį padarė pats St. Santvaras, kurio balso įrašas kartu su žvegliaučiu nuo scenos portretu perteikė klausytojams jo asmenybės meniškumą ir subtilumą.

vo pilna poeto gerbėjų.

St. Santvaro kūrybą ir vietą lietuvių literatūroje aptarė poetas, kritikas Robertas Keturakis. Įžanga į savo poezijos pasaulį padarė pats St. Santvaras, kurio balso įrašas kartu su žvegliaučiu nuo scenos portretu perteikė klausytojams jo asmenybės meniškumą ir subtilumą.

Poezijos recitalyje dalyvavo įžymi Kauno Dramos Teatro aktorė, prisidėjusi prie vakaro parengimo, Rūta Staliliūnaitė, kurią su St. Santvaru siejo ilgametė asmeninė bičiulystė.

Su būdingu meistrišku mu R. Staliliūnaitė deklavo St. Santvaro eiles iš "Dainų ir sapnų", "Kaimynų", "Lyrikos" rinkinių, skaitė ištraukas iš poeto ir jos per dešimtį metų trukusio susirašinėjimo.

Aktorius Egidijus Stančiukas iš savo sąsiuvinio perskaitė ranka perrašytus St. Santvaro eilėraščius apie meilę. Jaudinančiu vakaro momentu tapo, kai kelios moterys pakilo iš salės scenon ir iš atminties perskaitė pamėgtuosius St. Santvaro eilėraščius.

Programos pabaigoje, poeto našlės Alės Santvarienės giminės nuoširdžiai padėkojo rengėjams jos vardu ir įteikė skaitovams puokštes gėlių.

Lietuvos TV nufilmavo šį St. Santvaro iškilmingą minėjimą ir rodė gegužės 3 ir gegužės 7 televizijos laidoose. Š.m. almanacho "Ažuolynas" Nr. 20 leidinys skirtas St. Santvaro kūrybos ir gyvenimo keliui. L.Ž.

NUOSAVYBĖS REIKALAI DAR NEUŽBAIGTI

Antanas Dundzila

Nei pilietybės nei nuosavybės reikalai Lietuvoje dar neužbaigti. Ir jie greitai nesibaigs. Štai, 1992-IV-16 d. Vilniuje Aukšč. Tarybos (AT) pirmininkas Landsbergis pasirašė Potvarkį Nr. 25, kurio tekstą ištisai skelbiame:

Sudarau šios sudėties konsultacinę grupę, kuri nagrinės asmenų nuosavybės teisių į iškilusį nekilnojamąjį turtą atstatymo problemas ir nenumatytus atvejus, prireikus teiks Aukščiausios Tarybos Pirmininkui ir Aukščiausiajai Tarybai įstatymų rengimo pasiūlymus: Jonas PRAPIESTIS, Zenonas JUKNEVIČIUS, Oskaras JUSYS, Juozas ŽILYS ir Šarūnas ADOMAVIČIUS.

Pirmąjį šios konsultacinės grupės posėdį sušaukti 1992 m. balandžio 24 d. 10 val.

Iš šio potvarkio teksto sunku susigaudyti, kas čia darosi, ką tie konsultantai darys.

Apie nuosavybių reikalą Washingtono gegužės 2 d. suprantamai kalbėjo adv. Povilas Žumbakis JAV Lietuvių jaunimo sąjungos su-
ruošta seminaro.

Yra duomenų, kad nuosavybės grąžinimo reikalas rūpi ne tik lietuviams Lietuvoje ar išeivijoje, bet ir kitų tautybių žmonėms. Kalbama, o tai teisiškai įmanoma, apie Lietuvai konkrečiai kel-
tinus ieškinius arba net bendrojo pobūdžio ("class action") bylas JAV federaliniuose teismuose.

Visiems aišku, kad tokie veiksmai Lietuvai būtų žalingi, jos vardą terštų ir gal net sudarytų priežastį blokuoti normaliai įmanomus tarptautinės pagalbos – pas-
skolų, pašalpų ir t.t. – šaltinius.

Svarbu tokiems, prieš Lietuvos interesus nukreiptiems ėjimams užbėgti už akių, t.y., iniciatyvą į savo rankas imtis Lietuvai ir šį reikalą tvarkyti. Čia glūdi AT Pirmininko V. Landsbergio pasirašyto nutarimo esminė motyvacija.

Aišku, geros valios žmonės sveiku protu negali prieštarauti nuosavybės rei-
(Nukelta į 12 psl.)

Lietuvių Tautiniuose Namuose Čikagoje svečiai iš klausė R. Smetonos pranešimą. Sėdi iš k.: O. Daškienė, Br. Kremerienė, Br. Kremeris, V. Mažeikienė ir P. Bushas. Stovi: A. Girnius, Šimulis, J. Levickas, J. Žemaitis, R. Smetona ir V. Mažeika.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **PRANCŪZIJOS DIENOS LIETUVOJE PRASIDĖJO** gegužės 13 d., kada į Lietuvą, su Prancūzijos Prezidentu F. Mitterandu ir Ponia, atskrido 200 vyriausybės, parlamentui ekonomijai ir visuomenei vadovaujančių asmenų. Jie Lietuvoje viešės dvi dienas, pasirašys eilę sutarčių, ir kaip Prezidentas iš anksto yra sakęs, į Lietuvą dės daug vilčių, kaip istoriniai ir geografiniai vaidinusių ir esančių labai svarbioje Europos vietoje.

Prancūzijos didžiulius svečius buvom pasiryžę atidžiai sekti per Vilniaus radiją, o jis, kaip nuo gegužės 4 d. labai blogai žinias perduodantis į Šiaurės Ameriką, buvo nepaprastai blogai girdimas. Lauksime Eltos pranešimo, jeigu tik susipras tas svarbias žinias laiku perduoti.

• **LIETUVOS MINISTERIUI PIRMININKUI G. VAGNO-RIUI** nepasisekė iš pareigų atleisti nei energijos ministerio Ašmanto, nei Lietuvos Banko pirmininko Baldišiaus. Balsavime nebuvo surinkta atleidimui reikalingas balsų skaičius.

• **LIETUVOS IR LATVIJOS 28 KARIAI** šiuo metu aukštojo karinio mokslo siekia Norvegijoje.

Reikia tik džiaugtis, kad eilė draugiškų kraštų ir talkina ir geras sąlygas sudaro gerai pasiruošti kario specialybei. Lietuva nesiekia didelės kariuomenės, bet siekia kad būtų geros sienų apsaugos ir ramu krašto viduje.

• **LIETUVOJE, PER PAČIAS VELYKAS**, buvo paminėta 100 metų nuo pirmos elektros lempučių uždegimo. Tai įvyko Rietavo bažnyčioje. O dabar, minint šią sukaktį buvo Vilniuje, Valstybinės energetikos sistemos patalpose, surengtas minėjimas ir atidaryta energetikos paroda. Parodoje buvo ir rodomas filmas "Elektra gintaro krašte". Kiti minėjimo renginiai nukelti į rudenį, kurie vyks Rietave.

• **UKRAINOJE, CERNOBILIO ATOMINĖS JĖGAINĖS SPROGIMAS** stipriai atsiliepia ir Baltarusijoje. Ten, iki šio laiko užregistruota 1700 žmonių, sergančių skydliaukos vėžiu. Jų tarpe 55 vaikai. Bet tai dar nepabaiga. Susirgimų kasmet daugėja. Šiais metais vėl užregistruoti 299 susirgimai vėžiu.

• **"TIESOS" LAIKRAŠTYJE BALANDŽIO 24 D. TAIP RAŠOMA:** Pokario metais visiems gerai žinomas Kretingos krašto tyrininkas inžinierius Ignas Jablonskis, buvęs Kretingos muziejaus direktorius, ne kartą reikalavo, kad Lietuvai būtų gražintas iki karo Kretingos muziejuje buvęs gintaro rinkinys.

Unikalų gintaro lobį eksponuoti paėmė Kauno karo muziejus. O iš ten savo ruožtu jį "pasiskolino" Maskva. Tai buvę 1940-1941 metais. Po karo, nepaisant visų prašymų, Lietuvon jis negražintas.

Kodėl mes tylime? Kodėl neieškome savųjų lobių, kuriuos pagrobė svetimieji? Panašaus likimo susilaukė ir Sankt Peterburge laikomas "karo grobis" – viena garsiausių ir seniausių pasaulyje Biržų kunigaikščio Radvilos numizmatikos kolekcija, pagrobta iš Biržų pilies. Apie 1950 metus dalis garsios ir vertingos Kėdainių muziejaus ginklų kolekcijos atsidūrė Maskvoje, Granovitaja palatoje...

• **AUTOMAGISTRALĖ KALININGRADAS – BERLYNAS**, kuri po Antrojo pasaulinio karo buvo uždaryta, dabar vėl atidaryta pradėjus atstatymo darbus. Juos vykdo Lenkijos ir Švedijos kelių statybos bendrovės.

Kalbama, kad statyba finansuoja Berlynas. Ir dar kalbama, kad kai bus kelias atstatytas, prasidės ir Berlyno žymiai didesnė įtaka į visą Kaliningrado sritį.

• **JAU ESAME RAŠĖ, KAD LIETUVOJE LABAI** trūksta spalvotų metalų, ypač vario. Jo, pagal sutartį, turėjo pristatyti Rusijos respublika. Kelis kartus pažadėjo pasitaisyti, bet pažado nesilaiko. Dabar, taupant net vario laužą, išleistu valdžios potvarkiu uždrausta, net ir turint vario supirkimo leidimą, nuo 1992 balandžio 24 d. laužą nebesupirkinėti. Po tokio draudimo seks kitas potvarkis, kad vario laužą superka pati valstybė ir jį nurodytose vietose perdirbus, varis bus išdalytas tiems fabrikams, kurių pagrindinis darbas yra vario dirbinių gaminimas.

• **"LIETUVOS AIDAS" APIE PALANGOS SVEIKATINGUMO MOKYKLĄ TAIP RAŠO:** "Pagaliau garsi Palangos sveikatingumo mokykla išsikels į nuolatinį būstą. Atsižvelgdama į Lietuvos K. Dineikos sveikatos sąjungos narių prašymus, Vyriausybė neatlyginamai paskyrė šiai mokyklai tris "Gintaro" poilsio namų korpusus. Dabar sveikatingumo mokykloje mokosi 38-ta laida."

• **AR SNIEČKAUS MIESTAS, ESĄS PRIE IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS**, lietuvių, ar tik prisitaiko prie naujų sąlygų? Toks klausimas gali kilti, kad miesto 90 procentų gyventojų priėmė Lietuvos pilietybę ir dabar mokosi lietuvių kalbos, ko anksčiau nedarė. Atsakymas labai paprastas: nori gyventi Lietuvoje, turėti, palyginti, gerus darbus, kurių kitur gyvendami neturės.

• **GERAS PAVYZDYS – KAS LIEKA, KAI SOVIETINIS DALINYS IŠSIKRAUSTO.** Tai įvyko Šiaulių rajono Smilgių kaime. Ten stovėjęs dalinys Nr. 15512 (inžinerijos batalijonas), po mėnesio kraustymosi išvažiavo. Buvo rasta, kad nudraskyta, išgriauta, sugadinta viskas, kas tik įmanoma. Ir

LIETUVOS KELIO Į LAISVĘ SUNKUMAI IR PROBLEMOS

Antanas Butkus

Šia antrašte filosofas Arvydas Šliogeris plačiai aprašė Lietuvos problemas. Nors jo straipsnis jau senokai parašytas (Skaityta Šviesos – Santaros suvažiavime) mano supratimu, jo mintys mums įdomios ir aktualios, nes jų prielaidos duoda geriau suprasti kokie rūpesčiai užgula Lietuvos žmones.

Kalbėdamas apie politinę nepriklausomybę A.S. į Lietuvą veikiančius veiksnius suskirsto į išorinius ir vidinius. Jo straipsnis paruoštas dar prieš Sovietų sąjungos žlugimą, todėl jis svarbiausiu išoriniu veiksmu laiko "Imperinę Maskvos politiką ir jos imperinę sąmonę", kurios net ir Vakarai bijo, nes toji imperija buvo iki dantų apsiginklavusi. Vakarų valstybės norėjo evoliucinės imperijos difuzijos. Mums buvo naudingesnis jos revoliucinis subyrėjimas, ar bent spartus silpimas.

Kaip žinome revoliucija – pučas nepavyko ir dėl to Maskvos imperija sparčiai sužlugo. Bijomos katastrofos buvo išvengta, nes Maskvą perėmė valdyti prezidento Jelcino vyriausybė, kuri tuo pat pripažino Lietuvos nepriklausomybę atstatymą. Taigi, iš tos pusės išoriniai veiksniai buvo mūsų pusėj. Juoba, kad ir visas Vakarų pasaulis, įskaitant ir Jungtinės Amerikos Valstybės, pripažino Lietuvos nepriklausomybę, taigi ir iš tos pusės, išoriniai veiksniai veikia mūsų naudai. Dage lis Vakarų valstybių ieško artimesnių ryšių su Lietuva.

Prie vidinių veiksmų, kliudančių įgyvendinti ir įtvirtinti realią politinę Lietuvos nepriklausomybę, A. Š. priskiria mūsų pažiūras apie tą nepriklausomybę

viziją, kuri yra konservatyvi, grindžiama romantiniais mitais ir samprata tokio pasaulio, kuris egzistavo dar šio amžiaus pradžioje. Izoliacionizmas reiškia atsitverti stora geležine tvora nuo Rytų ir visą politinę energiją nukreipti į Vakarus. Mes nepastebim, kad toks izoliacionizmas dabar yra priešingas pačių Vakarų politikai, kurioje vyrauja internacionalistinės, o ne izoliacionistinės nuostatos.

Po nepriklausomybės pasiskelbimo Lietuvoje įsivyravo nekantrumas ir tas nekantrumas diktuoja daugeliui politinių žingsnių. Skubėjimas politikoje, kaip ir ekonomikoje, retai duoda tvarius ir patikimus rezultatus. Nekantrumas pasirodė esąs kenksmingas ir psichologiškai, nes kai atėjo išsilaivėjimas, daugelyje Lietuvos žmonių jis sukėlė nusiylimą, abuojomą ir politinį indiferentiškumą. Šiuo metu Lietuvoje yra ne itin gera psichologinė atmosfera. Atsirado ironija, pasąmoninis noras sugrįžti į ramius "socializmo" laikus, o kartu įnirštis, pyktis, pagieža, poreikis kažką kaltinti, ieškoti slaptų priešių, vis sprendžiančių pinkles, vadizmo sindromas. Ypač nemalonius pastarasis, grįstas nesąmoniniu tikėjimu, kad tik charismatinis vadas tiestų kelią ir labai sparčiai nuvestų tautą į pilną nepriklausomybę.

Dar reikia prisiminti ekonominį savarankiškumą. Vienas iš veiksmų, trugdančių ekonominį savarankiškumą įgyvendinti yra iš pirmo žvilgsnio vidinis konfliktas tarp izoliacionistinės nepriklausomybės vizijos ir ekonominių realių. Ekonominis savarankiškumas klai-

dingai suvokiamas kaip ekonominė nepriklausomybė – visų pirma nepriklausomybė nuo rytinių kaimynų yra utopija. Nukalbama net apie savitą "lietuvišką" ekonomiką.

Žiūrint į tolimesnę perspektyvą, ekonominė izoliacija nuo Rytų yra pragaištinga utopija. Rytų žaliavos ir Rytų rinka bus pagrindinė Lietuvos ekonominės ekspansijos intensyvioji zona. Orientacija tik į Vakarus visai nereali, nors ekonominis persitvarkymas pagal Vakarų pavyzdį yra būtinas. Toks persitvarkymas Lietuvoje dabar pradėtas vykdyti.

Ekonomiškai pilnai išsivystyti trugdo vidinės pačios Lietuvos problemos, kurias išspręsti trugdo psichologiniai ir socialiniai barjerai. Lietuvos ekonominis savarankiškumas visų pirma kyla nuo privataus asmens ekonominio savarankiškumo, nuo privatinės iniciatyvos atgimimo ir nuo sąlygų tai iniciatyvai atsirasti sudarymo. Viską lemia privatinės nuosavybės atstatymas – privatizacijos, kuri, skundžiamasi, vyksta per lėtai, ekonomikoje reikia vyraujančio privataus sektoriaus atsiradimo.

Deja, Lietuvoje privatizacija vykdoma vis pirma iš viršaus, kuriant detalias valstybės vykdomos ekonominės reformos programas. Privatizacijos subjektas išlieka valdžios aparatas. Jis tikra ir racionalia privatizacija nesuinteresuotas. To aparato žmonių darbas tame aparate yra vienintelis jų pragyvenimo šaltinis. Jie yra suinteresuoti, kad ta biurokratiška mašina neišnyktų, bet ir sustiprėtų.

Privatizacija neišvengiamai silpnina biurokratinę valdžios mašiną. Lietuvos žmonės per šimtmečius buvo pripratę prie patriarchalinės valdžios globos. Tik nedidelė dalis ekonomiškai aktyvių asmenų ar intelektualų tos globos visai negeidžia. Taigi, biurokratinis patriarchalizmas yra vienas didžiausių stabdžių Lietuvai pereiti į rinkos ekonomiką ir siekiant ekonominio savarankiškumo tiek atskiros asmens, tiek visos visuomenės mastu.

Kad privatizacija būtų sėkminga ir minimaliai skausminga, valdžios aparatas turėtų atsisakyti smulkmeniškos ekonominio gyvenimo kontrolės ir reguliavimo.

Dabar Lietuvoje, deja, privatizacija daugumoje vyksta "iš viršaus". Sukurtos ir kuriamos vis naujos ekonominės reformos programos. Daugumoje privatizacija bus vykdoma tik taip, kaip nustatys valdininkai, o ne kaip norėtų privatūs asmenys, tos privatizacijos tikrieji subjektai. Tai tokį privatizacijos kelią, atrodo, remia ir daugumas Lietuvių žmonių.

Cardinal

EUCLID RETIREMENT VILLAGE

Today's Best Value in Senior Living

- Private garden apartments
- No endowment or entrance fee
- 24-hour security
- Planned activities
- Free Transportation
- 24-hour Emergency Pull Cord
- Free Laundry Facilities
- Nutritious Meals

CALL TODAY FOR A BRIEF TOUR AND FREE LUNCH

25900 Euclid Ave.

Euclid, Ohio 44132

(216) 261-8383

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.DEVINTOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ
ŠVENTĖ ČIA PAT
AR JAI PASIRUOŠTA?*Jurgis Janušaitis*

Liepos mėn. penktoji die na sparčiai artėja. Tai die na, kada Chicagoje Rosemont Horizon erdvioje, 12,000 žiūrovų talpinančiose patalpose, du tūkstančiai veteranų, studentų, jaunių ir mažųjų tautinių šokių šokėjų pademonstruos dar kartą išeivijos tautinį ir kultūrinį gyvastingumą ir liudys pasauliui ir Lietuvai, kad išeivija nėra nudžiuvusi tautos kamieno šaka, bet gyvoji tautos dalis už tėvynės ribų.

Devintoji šventė pavadinta "IX Išeivijos Lietuvių Tautinių Šokių švente". Tačiau pilną atsakomybę už šventės suruošimą neša JAV ir Kanados lietuvių Bendruomenių Kraštų valdybos. O už pačios šventės grožį, meninį lygį, šokių atlikimą atsakomybė krenta ant šventės vyr. meno vadovės, Tautinių šokių instituto pirmininkės Dalios Dzikičienės pečių. Organizacinę šventės darbą atlieka specialus šventės rengėjų komitetas į kurį įeina ir Tautinių šokių institutas. Komitetui vadovauja didelio takto vyras, visuomenei nininkas dr. Petras Kisieličius su savo komiteto nariais, o komitetui talkina daug, specialiai uždaviniais atlikti komisijų, kurių visų suminėti trumpame reportaže net neįmanoma.

Tik pažymėsime, kad šventės metu vyks religinės apeigos bažnyčioje, o gal ir prie orauosto viešbutyje; mokytojų – vadovų priėmimas, vadovaujamas A. Karnienės, kuriame numatoma dalyvaus apie 150 garbės svečių ir gal gubernatorius Edgaras M. Remienė rūpinasi suaugusiųjų banketu, kuriame, tikimasi, dalyvaus virš tūkstančio svečių ir net gali dar pritrūkti vietų, nors banketo kaina asmeniui \$35.00.

Be abejo, šventėje dalyvaus daug jaunimo, šokėjų, tad ir jiems skiriamas banketas, o salėje jo tilps iki

dvių tūkstančių. Jaunimo banketu rūpinasi L. Rasutienė ir jau pasamdžiusi salę ir gerai grojantį S. Gylis orkestrą, kuriam reikės sumokėti 1.200 dol.

Kad ir ši šventė liktų istorijai, gerą šventės leidinį redaguoja rašytoja D. Bindo kienė ir leidinys pasirodys dar prieš šventę. O jo platinimą, kad nereikėtų Rosemont Horizon mokėti, numatoma platinti prieš šventę gegužinėse, susibūrimuose ir tuo sutaupyti lėšų pačiai šventei. Leidinyje tilps oficialiųjų svečių, asmenų sveikinimai, komitetų darbininkai, šokėjų vadovai, grupės ir skelbimai. Tad atskiros šventės programos nebus. Šventės dalyviai prašomi leidinį iš anksto įsigyti.

Viena iš svarbiausiųjų šventės problemų – tai lėšų sutelkimas. Sunkiai, neatlaidžiai dirba lėšų telkimo komisija, vadovaujama žymaus visuomenininko dr. Antano Razmos, o jam talkina Birutė Jasaitienė, Vaclovas Momkus, Danutė Korzunienė ir kiti komisijos nariai, o kasą tvarko išdininkas Kostas Dočkus.

Lėšoms telkti prašymus komitetas jau seniai išsiuntė tautiečiams. Prašymų virš 11.000 tūkstančių. Dabar išsiųsta tiek pat laimėjimams knygelė. Lėšų telkimo komisijos pirmininkas dr. Antanas Razma posėdyje informavo, kad lėšos pradeda plaukti, tačiau kol kas lėtos. O jų reikės virš dviejų šimtų tūkstančių. Kreipiamasi ir į specialius mecenatus prašant stambesnių aukų. Ar atsilieps? Ar atsiliepsime kad ir su mažiausia auka į prašymus, ar paaiškinsime laimėjimų knyges? O reikia. Atlikime tą šventą visuotiną, kilnų darbo rėmimo pareigą. Tik suglaudus gretas dar kartą, palengvinsime Šventės komiteto ir komisijų, o taip pat ir LB Kraštų valdybų

darbą.

S. Foti, atrodo, gerai vadovauja informacijai svetimuose spaudoje. Tai svarbu, nes Šventė reprezentuos ir mūsų Tėvynei Lietuvai. Spaudos komisija rūpestingai ruošia spaudai informaciją anglų ir kitomis kalbomis ir, atrodo, kad ši kartą komisija atsieks gerų rezultatų.

Informacijos komisijai lietuvių kalba rūpestingai vadovauja žurnalistas Bronius Juodelis. Informacijos lietuvių spaudoje yra ir visuomenė apie šventę plačiai informuojama, tad svarbu, kad visuomenė į tai reaguotų ir padėtų šventę suruošti.

A. Kėželiene rūpinasi ryšiais su valdžia, kviečia šventėje dalyvauti ir vietinės valdžios aukštus pareigūnus, merą ir kit.

Šventės plakatus paruoš P. Aleksa. Jie bus spalvoti ir abiem lietuvių ir anglų kalbomis.

Sunkus darbas bilietų platinimas. Jų platinimu rūpinasi G. Rimkienė. Bilietai jau gaunami Chicagoje platinimo vietovėse, kurias skelbia spaudoje. Sekite skelbimus ir bilietus iš anksto įsigykite, o iš toliau užsakykite.

Svarbu gerai sutvarkyti transportaciją, o jos atvykstantiems šokėjams tikrai reikės. Transportacijos reikalais rūpinasi A. Šatas. Tik svarbu, kad komitetas atvykstantieji apie transportacijos reikalingumą laiku informuotų, suteikdami reikiamas žinias.

Nakvynių reikės taip pat. Yra užangažuota keletas viešbučių, arčiau šventės stadiono. Nakvynėmis rūpinasi L. Narušis. Tenka priminti, kad mūsų jaunimas nepadarėtų neleistinų išdaigų viešbučiuose, kaip iki šiol vis pasitaikydavo. Tad vandalizmas netoleruotinas. Lietuviams garbės nedaras. Stipri jaunimo priežiūra viešbučiuose yra būtina ir į tai turi atkreipti grupės lydinčiai palydovai.

Šventės dalyvių registracija rūpinasi D. Dundziliene, o ryšius su lituanistinėmis mokyklomis palaiko JAV LB Švietimo Tarybos pirmininkė Regina Kučienė.

Suminėjome keletą pagrindinių komisijų vadovus ir jų pareigas, o tai yra šventės komiteto pagrindiniai stulpai.

Pagarbiai minime Tautinių šokių institutą, jos pirmininkę ir meno vadovę Dalią Dzikičienę, kuri savo darbštumu, su talkininkų pagalba paruošė šventės repertuarą, aprašė šokius, aprūpino jais grupes ir nuolatos palaiko glaudžius ryšius su grupių vadovais.

Ji optimistė, stebi grupių

BALTIJOS AMBASADORIAI
KREIPIASI Į SAUGUMO TARYBĄ

Ambasadorius Anicetas Simutis Saugumo tarybos pirmininkui S.G. Chigwedere raštu pranešė, kad neteisėtai dislokuotų Rusijos Federacijos karinių dalinių vadovybė vykdo papildymą į karines dalis Lietuvos teritorijoje transportiniais lėktuvais ir malūnsparniais. Siekiant šį klausimą išsiaiškinti diplo matinėmis priemonėmis, Lietuvos Užsienio reikalų ministerija balandžio 23 d. išsiuntė notą Rusijos Užsienio reikalų ministerijai. Bet vietoj atsakymo, suaktyvėjo transportinių lėktuvų skraidymai. Neteisėti karinių dalių papildymai atvyko į Kazlų Rūdą ir Kėdainių aerouostus. Reaguojant į šiuos veiksmus, Lietuva uždraudė svetimos kariuomenės malūnsparnių skraidymus virš Lietuvos teritorijos, aiškino Amb. Simutis laiške Saugumo tarybos pirmininkui.

"Šie suaktyvinti Lietuvos suverenumo pažeidimai paliečia dar didesnę problemą, kuri stovi Lietuvai prieš akis, būtent, greitas buvusios Sovietų Sąjungos dalinių išvedimas ir karinių bazių panaikinimas... Rusija vengia nustatyti kariuomenės išvedimo laiką su Lietuvos valdžia," rašė Ambasadorius. Jis toliau dėstė, kad Lietuvos atstovams yra užkirstas kelias į Rusijos kontroliuojamas karines bazes, todėl "maloniai prašome Jungtinių Tautų pagalbos prilaikyti tolesnį įtampos didėjimą ir nestabilumą mūsų regione. Mes mielai Baltijos valstybėse priimtume Jungtinių Tautų delegaciją, kuri inspektuotų Rusijos kontroliuojamas bazes, į kurias Lietuvos atstovams uždrausta eiti."

Latvijos ambasadorius Aivars Baumanis perspėjo

pasiruošimus, duoda nurodymus, kaip bus atliekami išėjimai, įėjimai, šokių išdėstymas ir t.t. Tai vienas iš sunkiausių, didžiausių šventės darbų, o matant vadovės rūpestingumą, tenka pripažinti, kad šventės žiūrovų neapvils.

Tad gyvenkime ir mes drauge su Šventės ruošimo komiteto rūpesčiais, skirkime dėmesį, auką visokeriopą paramą, gausiai dalyvausime pačioje šventėje, nes tai yra išeivijos garbė ir aki vaizdas įrodymas, kad mes ugdome jaunimą lietuviškosios kultūros aplinkoje, kad norime išlaikyti labai brangias tautinės kultūros vertybes. Dieve, padėk dirbančiesiems!

Saugumo tarybos pirmininką, kad Rusijos laivyno darbininkai su libiečių darbo brigada remontuoja povandeninį laivą Libijai Boldarajoje, Latvijoje ir, kad tai pažeidžia Saugumo tarybos sankcijas prieš Libiją. Į Latvijos Užsienio reikalų ministerijos balandžio 22 d. notą šiuo reikalu Rusija dar neatsiliepė, aiškino Latvijos Misijos JT-ose pareiškimas. Latvijos Misija dar pareiškė, kad šis atvejis liudija sunkumus, kuriuos iššaukia neteisėtai dislokuoti buvusios Sovietų Sąjungos kariniai daliniai Respublikoje. Maskva neseniai pasiūlė išvesti karinius dalinius per 5 metus, tačiau "užtruko tik tris mėnesius išvesti 100,000 kareivių iš Afganistano. Todėl, Latvijos valdžia nepriima šių 5 metų planą."

Latvijos pareiškime toliau dėstoma, kad Latvijos atstovams neleidžiama inspektuoti Rusijos kontroliuojamas karines bazes, todėl "mes kviečiame Jungtines Tautas siųsti delegaciją į Latviją, Estiją ir Lietuvą" padaryti inspekciją. "Gali mas dalykas, kad ir kita Rusijos karinė technika skiria ma pardavimui Libijai," spėlioja Latvijos Misija.

Estijos Ambasadorius Ernst Jaakson trumpu laišku Saugumo tarybai taip pat išreiškė susirūpinimą neteisėtai dislokuotomis karinėmis pajėgomis Estijoje ir Estijos atstovų nepriejimu prie Rusijos bazių Estijos teritorijoje. "Todėl mes paremsime bet kokius (JT) veiksmus, įskaitant delegacijos siuntimą į Estiją, kurie padėtų mums Generaliniam sekretoriui užtikrinti, kad Saugumo tarybos rezoliucija Nr. 748 (dėl Libijos sankcijų) nėra pažeidžiama," baigė Amb. Jaakson.

-KARAS BRAUKIA
KRUVINĄ AŠARĄ-

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenių Kultūrinis Fondas

P.O. Box 10782

St. Petersburg, FL 33733

ČIURLIONIO ANSAMBLIS YRA DALIS MANO JAUNYSTĖS...

Keletas prisiminimų apie mus
palikusį Juozą Stempužį

Ona Mikulskienė

Su JUOZU STEMPUŽIU susipažinau lygiai prieš 50 metų, t.y. 1942 m. Vilniuje, kai jis buvo Čiurlionio ansamblio literatų grupėje, kuriai vadovavo poetas Kazys Inčiūra. Jų tarpe buvo Kazys Bradūnas, Juozas Rūtenis, Julija Švabaitė ir kiti. Jaunuolis Juozas buvo talentingas Vilniaus Pedagoginio instituto studentas. Lietuva nešė vokiečių okupacijos našta.

Neilgai teteko bendradarbiauti – koncertuoti Lietuvoje. 1944 m. birželio mėnesį, kitas okupantas, dar žiauresnis, vėl grįžo į mūsų tėvynę. Čiurlioniečiai, karo audrai artėjant, buvo priversti pasitraukti iš Lietuvos. Drauge su mumis iškeliavo ir Juozas.

Išgyvenę skaudų tėvynės praradimą, čiurlioniečiai nepalūžo ir atvykę į Austrijos sostinę Vieną, nutarė darbą tęsti toliau. Po poros savaičių, prisijungus naujiems balsingiams dainininkams, prasidėjo repeticijos ir koncertai. Čia turiau pabrėžti, kad ansamblio vadovui Alfonsui Mikulskiui didžiausias talkininkas, ypač organizavimo darbe, buvo Juozas Stempužis, greitai pradėjęs eiti ansamblio pirmininko pareigas.

Juozas buvo rūpestingas Čiurlionio ansamblio valdybos pirmininkas. Tas pareigas ėjo 1944-1945 m. Vienoje, 1946-1948 m. Vokietijoje ir 1950-52 m. Amerikoje. O kiek Juozo yra parašyta straipsnių apie ansamblį, išleista leidinių, kiek apie jį paskelbta informacijų radijo bangomis. Ansamblio monografija ir trys Alfonso Mikulskio kūrybos knygos, neapsėję be Juozo Stempužio pagalbos. Jo išsami informacija yra sukaupta ansamblio archyvuose.

Juozas buvo ne tik choristas bet ir graziabalsis solistas. Savo didelę talento dalį jaunystės dienose atidavė Čiurlionio ansamblui paaugodamas visą savo laisvą laiką. Alfonsas Mikulskis Juozą labai vertino.

Juozas buvo Čiurlionio ansamblio garbės narys. Paskutiniaisiais dešimtmečiais Juozas, kad ir nebuvo ansamblyje jokiose pareigose, tačiau nuoširdžiai bendradarbiavo, talkino visuose ansamblio reikaluose. Būdamas malonaus charakterio, draugiškas ir nuoširdus, turėjo daug bičiulių ne tik lietuvių bet ir amerikiečių tarpe. Šios ypatybės padėjo Juozui sėkmingai vadovauti ne tik ansamblui bet ir Tėvynės Garsams. Nepamiršdami visi jo organizuoti minėjimai, koncertai, pokyliai, elegantiškai apipavidalinti ir detalai apgalvoti.

Čiurlionio ansamblio AUKSO KNYGOJE, kur yra autentiški, ranka rašyti pasaulinio garso svetimtaučių ir lietuvių sveikinimai ir linkėjimai čiurlioniečiams, Juozas Stempužis, švenčiant ansamblio 35 metų sukaktį, joje įrašė: "Čiurlionio ansamblis yra dalis mano jaunystės. Čia aš brendau, čia giliau pažinau tautinio meno reikšmę, čia buvo ir mano šeimininio gyvenimo pradžia. Todėl šiandien su nostalgija ir gyvu minties taku, prabėgu pro Čiurlionio ansamblio 35 metų sukaktį."

Taip tie brangūs Juozo prisiminimai Jį lydėjo iki pat šios visiems liūdnos dienos, kai mes Jam tariame paskutinį SUDIĘ.

Mūsų visų čiurlioniečių mylimas Juozai, labai pasigėsimė Tavęs ir Tavo malonaus balso Tėvynės Garsų

Clevelande lankėsi Vilniaus TV direktorius Algis Kaušpedas. Nuotraukoje Tėvynės Garsų bendradarbiai: Dalia Staniškienė, svečias iš Vilniaus, Algis Rukšėnas ir Stasė Kazlauskienė.

V. Bacevičiaus nuotr

Visų Sielų kapinėse prie a.a. Juozo Stempužio karsto. Iš kairės sūnus Almis su žmona, Aldona Stempužienė ir sūnus Linas.

V. Bacevičiaus nuotr

KVIEČIA DALYVAUTI LIETUVOS REFERENDUME

Lietuvos Ambasada Washingtone praneša, kad Lietuvos piliečiai JAV-oje galės dalyvauti š.m. gegužės 23 d. Lietuvos referendume.

Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė referendumą dėl prezidento institucijos atkūrimo. Šiuo metu prezidento funkcijas Lietuvoje dalinai vykdo iš sovietinės santvarkos paveldėtas kolektyvinis organas – Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas, kuriam pimininkauja Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas.

Lietuvos piliečiai referendumu turės nuspręsti ar Lietuvai vėl reikalingas prezidentas. Referendumas įvyks šių metų gegužės 23 dieną, šeštadienį.

Referendume turi teisę dalyvauti Lietuvos piliečiai

radio bangose, kaip per 40 metų keliaudavome kartu mintimis su daina, giesme, kanklių muzika ir lietuvišku žodžiu į pavergtą, o dabar laisvą Lietuvą. Tose kelionėse, mielas Juozai, Tu buvai mūsų vadovas, džiaugsmas, paguoda ir nusiramimas.

Kiekvieną sekmadienį laukdavau Tavo radijo programos, kaip ypatingos šventės, nes kaip ir visada troškau išgirsti mano mielų kanklių muzikos garsų, o svarbiausia naujienas iš brangios Tėvynės Lietuvos, kurias rūpestingai surinkdavai. To niekad, o niekad neužmiršiu.

Duok, Dieve, kad naujieji Tėvynės Garsų vadovai ir pranešėjai, šį Tavo darbą tęstų su tokia pat meile, ištverme ir pasišventimu.

Tebūna Tau lengva, šios svetingos šalies žemė ir Aukščiausiojo gloga.

Ona Mikulskienė

besilankantys ar nuolat gyvenantys užsienio valstybėse. Tai apima ir visus tuos Amerikos lietuvių, kurie pagal 1991 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą gali atstatyti Lietuvos pilietybę ir kurie nori tuo įstatymu pasinaudoti. Pilietybę atstatyti gali lietuvių kilmės asmenys, turėję Lietuvos pilietybę ir okupacijos metu, nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1990 m. kovo 11 d., pasitraukę iš Lietuvos, šiuo metu gyvenantys kitose valstybėse ir turintys kurio nors kito krašto pilietybę. Įstatymas nereikalauja, kad šie asmenys grįžtų gyventi į Lietuvą ar atsisakytų turimos kitos valstybės pilietybės.

Lietuvos Respublikos Rinkiminė komisija pavedė Lietuvos diplomatinę įstaigą vadovams praveisti referendumo balsavimus užsienyje, bendradarbiaujant su kraštų Lietuvių Bendruomenėmis. Todėl Lietuvos Ambasada Washingtone kartu su Generaliniu konsulatu, bei Garbės generaliniais konsulatais Chicagoje ir Los Angeles vadovaus referendumui Jungtinėse Amerikos Valstijose ir prižiūrės jo vykdymą. JAV LB krašto valdyba organizuos balsavimus, kuriuos vietovėse vykdys Bendruomenės apylinkės.

Balsuotojas pirmiausia turės įsirašyti į balsuotojų sąrašą. Tai bus atliekama atvykus balsuoti referendumo dieną. Į sąrašą įrašomi asmenys ne jaunesni kaip 18 metų, kurie turi Lietuvos Vidaus reikalų ministerijoje ar ambasadoje, pasiuntinybėse arba konsulatuose užsienyje išduotą Lietuvos pasą arba piliečio pažymėjimą.

Taip pat įrašomi nespėję pasą ar pažymėjimą išsiimti, jei jie turi teisę į Lietuvos pilietybę ir nori ją atstatyti. Šie asmenys turės užpildyti pareiškimą, kuriuo prašo atstatyti Lietuvos pilietybę, ir pateikti dokumentus, kurie rodo, kad iki okupacijos pradžios, t.y. 1940 m. birželio 15 d., jie buvo Lietuvos piliečiai. Įrodymais gali būti gimimo metrikų išrašai, seni, nebegaliojantys Lietuvos pasai, liudijimai, kitų valstybių pasai ir bet kurie kiti dokumentai, rodantys gimimo vietą ir datą. Jei asmuo gimęs ne Lietuvoje – dokumentai, kurie rodo, kad bent vienas iš tėvų buvo Lietuvos pilietis. Pareiškimai dėl Lietuvos pilietybės atstatymo bus persiųsti į Lietuvos Ambasadą Washingtone ir į Generalinį konsulatą New Yorke.

Įrašyti į balsuotojų sąrašą asmenys galės balsuoti referendume. Balsai skaičiuojami viešai. Skaičiavimą gali stebėti spaudos ir radijo programų atstovai, balsuotojai ir bet kurie kiti referendumo besidomintys asmenys. Stebėtojų skaičių galima riboti, jei jie netelpa turimose patalpose, tačiau tuo atveju turi būti sudarytos sąlygos dalyvauti bent jų atstovams.

Lietuvos Aukščiausioji Taryba, Lietuvos Ambasada Washingtone, Generalinis konsulas New Yorke ir Garbės generaliniai konsulai tai Chicagoje bei Los Angeles kviečia ir ragina visus, turinčius teisę balsuoti, dalyvauti referendume ir savo balsais prisidėti prie šio, Lietuvos ateities labai svarbaus klausimo sprendimo.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JAUNYSTĖS DIENŲ PRISIMINIMAI

Bandėm ir atletuvinimui atiduoti duoklę...

Balys Gaidžiūnas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Per švento Jono atlaidus Pociūnėliuose visad būdavo žmonių spūstis. Nedidelė bažnyčia, drobės audiniai išpuoštoji, tik dalis atlaidų dalyvių sutildavo. Būriai stovėdavo vadinamam šventoriuje, o tas šventorius, kaip jau buvo užsiminta, – parapijiečių kapai. Vieni stovėdavo į kapų kryžius ar paminklus atsirėmę, kiti sėdėdavo prie jų esančiuose suoliukuose, o kiti stovinia-vo kapinių takeliuose.

Man tada maldos mažiau rūpėjo, negu akimis godus slankiojimas nuo vieno atlai- dų dalyvių veido prie kito.

Vyresnio amžiaus moteris, ypač senutės, buvo pasipuošusios senoviškomis skrybėlėmis ar margai aus- tomis skarelėmis, o šalia jų, kaip nauja įvairybė – vasa- ros saule gražiai nudegu- sios, vienplaukės anūkės.

Matėsi ir keistais švar- kais apsivilkusių vyresnio amžiaus vyrų, matyt, iš se- nų skrynių ar spintų iškeltų, gerus bajoriškų laikus pri- menančių, tada buvusių brangių rūbų, bet tuo laiku man ir mano draugams jau tik juoką keliančių.

Gali kam parūpti, kodėl daugiau rašau apie Pociūnė- lius ir kodėl tada daugiau do- mėjausi kelionėmis į tą baž- nytkaimį. Pasiaiškinti ne- sunku.

Tada, jei teisingai dabar vertinu, mes rimtai sirgom sulenkintų vietų galimai greitesniu atletuvinimu. Juk tada visi skubėjome kad tik geriau, kad tik greičiau ir gražiau savajam kraštui, prisikėlusiam savystoviam gyvenimui, pasitarnautume. Taigi tada Pociūnėliai ir bu- vo mano ir mano artimų draugų ryškiausias taikynys. O į ten nukeliauti miela ir patogiu buvo dar ir todėl, kad mano geroji sesuo Kat- riūtė, apie kurią esu rašęs "Bernelių mišiose", gyveno tose apylinkėse, ištekęsusi už bajoriškos kilmės Matu- levičiaus – Matulio, kaip re- toko pavyzdžio, aktyviai įsijungusio į Lietuvos atsta- tymo darbą. Sesuo, į ten nu- sinešusi nemažą kraitį, 60 ha ūkyje gražiai tvarkėsi ir visad laukė ją aplankant.

Mes tada, kaip dabar at- rodo, buvom sugalvoję gan keistą atletuvinimo misiją pradedant ją vykdyti nuo nulietuvėjusių bajorų dukre-

lių, besimokančių Panevė- žio lenkų gimnazijoje.

Tada Liaudoje, man bū- nant jau šeštoje gimnazijos klasėje, buvo pats skau- džiausias bajorų išsikvėpi- mo metas. Dvareliuose, lyg agonijos pagreitinimui, dar nebuvo pasibaigęs bajoriš- kas pasipūtimas, kad ne vi- sus žemės ūkio darbus jiems patiems garbinga dirb- ti – daug kur reikia samdy- tos talkos. O ir taip jau iš- laidumas buvo nelygus pa- jamoms. Skolos taip padidė- jusios, kad jų gražinimas pasiekęs beviltiškumo ribą.

Kada savo seseriai pasi- sakiau ką esam sugalvoję to- se apylinkėse daryti. Ji ra- miai išklausinėjo kaip mes- tai darysime, kiek šypelėju- si ir prie savęs prisiglaudusi tą niekad vietoj nenusėdintį brolių, paklausė:

– Ar manot tą atletuvi- nimo darbą pradėti nuo mer- gaičių todėl, kad esat paste- bėję kad jų dauguma gra- žios ir tiktės savo vyrišku nuaugimu jas sudominti ir patraukti į lietuviškumą?

Tada, beveik suprakaita- vęs seseriai aiškinau, kad jų

mergaičių grožis gal ir turi- ne paskutinį apsisprendimo vertę, bet svarbiausias yra atletuvinimo principas, kurį mums tada į galvą kalte ka- lė kai kurie gimnazijos mo- kytojai. Apie atletuvinimo pastangas rašė jaunimo lai- kraščiai, nuolat buvo kalba- ma jaunųjų ir vyresniųjų su- sirinkimuose. Ir kiek atsi- menu, paskutinis mano ar- gumentas buvo:

– Katriut, jei tu sakai, kad jų dauguma gražios, tai- gi jas reikia ne vien į lietu- viškumą patraukti, bet į lie- tuvaičių eiles gražinti. Juk jas nelemti įvykiai ir lenkė- jimo manija iš mūsų tarpo yra išplėšę.

– Bandykit, Tik žiūrė- kit, kad gerą vardą nesusiga- dintumėt.

– O ar mums padėsi, jei talkos prašysim? Juk tų bajorų tarpe turi nemažai pažįstamų.

– Mano talka gali būti tik tokia, kad jei norėsit, ga- lėsiu su jų tėvais ir su tom- mergaitėmis, gerai progai pa- sitaikius, supažindinti.

Už talką padėkojau ir jau švento Jono atlaiduose, mes trys gimnazistai, tame šven- toriujė jau stovėjom drauge su seserim ir jos šeima. Kai su ja tie bajorai iš tolo svei- kinosi, nusilekdavom ir mes. Juk šalia jų stovėjo jų dukterys ir anūkės. Tie nu- silenkimai ir buvo mūsų to

Vilniaus gatvėse grojantis senyvas muzikantas skaičiuoja iš praėivių gautus pinigus.
V. Kapočiaus nuotr.

didelio užsimojimo pirmieji veiksmi, kad pasirodytume akylūs, mandagūs ir jais su- sidomėję. O kai matėm, kad tos dukterys ir anūkės į mūsų pusę dailiai nusišypso- davo, tai jau rimtai galvo- jom, kad tikrai pradedam žygiuoti į būsimą laimėji- mą...

Pirmaisiais metais kad ir kaip stengėmės, nieko at- mintino neatsiekėm. Tik prisirinkom mums rūpimų adresų, buvom kelių dvare- lių jaunimo šokiuose, susi- pažinom su keliom šaunes- nėmis mergaitėmis. Bet kaip paprastai, kiekvienoj atradi- mų ir laimėjimų kovoje, bū- na ir pralaimėjimų. Vienas iš mūsų taip susižavėjo gel- tonplauke Liaudos dukra, kad iš Kėdainių gimnazijos nuo naujų mokslo metų per- sikėlė į Panevėžiuo gimna- ziją, dar ačiū Dievui, kad ne į lenkų, bet lietuvių, kur vy- ravo rašytojo Lindės Dobilo kūrybinė lietuviybės dvasia. Ir tas draugas daugiau mums nebetalinko aiškiai pasakęs, kad savo duoklę lietuvių jau esąs atidavęs. Tad taip ir palikom tik dviese...

Antrųjų metų vasaros atostogose Liaudos apylin- kėse mes jau buvom ne nau- jokai ir mums pasisekė dvi mergaites prikalbinti, kad iš lenkiškos Panevėžio gimna- zijos persikeltų į lietuviška- sias. Viena iš jų persikėlė į Panevėžio mergaičių gim- naziją, o antroji į Kėdainių.

O trečiaisiais metais mums patiems atsirado nau-

jų rūpesčių – buvom jau bai- gę gimnazijas, reikėjo atlik- ti karinę prievolę ir rinktis tolimesnio mokslo aukštą- sias mokyklas. Kažkaip pradėjo išsekti ir entuziaz- mas, nes tie laimėjimų kal- nai savaime ėmė mažėti, ka- da pastebėjau, jog Liaudos ir kitų sulenkintų Lietuvos vietų atletuvinimas kasmet natūraliai sviro į gerąją pu- sę. Pasirodė, kad laikas bu- vo geriausias gydytojas. Jis gydė ir mūsų jaunuoliškus, nevisad į realybę atsirėmu- sius planus. Tik gaila, kad ne dėl mūsų kaltės tokiems svajonių ir realybių planams to laiko pritrūko.

Atėję okupacijos viską aukštyn kojomis apvertė ir mus pačius svetur išvarė.

PARDUODAMAS VILNIUJE BUTAS

Parduodu gerą trijų atskirų kambarių, 69 m² bendro ploto butą antrame aukšte, Vilniuje. Kaina \$20.000

Skambinti:
New York 718-266-3942
Vilnius 47-03-07 po 9:00 val.

MAISTO SIUNTINIAI

pristatomi į namus. **55 SVARAI** – dešros, sūris, cukrus, aliejus, kava ir kt., \$85.– **22 SVARAI** vien tik mėsos gaminių, \$85.– **11 SVARŲ** dešrų, 6 dėžu- tės amerikietiškos kavos, \$58.– Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

TRISDEŠIMTAS Dirvos novelės Konkursas PREMIJA 700 DOLERIŲ skiriama iš A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko
Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu

Laikas: Paskutinė rankraščiai įteikti data 1992 metų rugsėjo 1 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

DŽIUGU, KAI VERTINGAI NEPAVARGSTAMA

Los Angeles Dramos Sambūris dabar yra vienas iš ilgiausiai ir pastoviausiai (jau per 40 metų) tebeveikiantis lietuviško teatro sambūris Amerikoje. Ir ne vien savo aplinkoje, bet kai kada su sėkmingom išvykom į kitas vietas, net į pačią Lietuvą praėjusiais metais. Be to, uoli Sambūrio vadovybė – ilgametis pirmininkas Vincas Dovydaitis, vicepirmininkas Algis Raulinaitis ir kt. – yra organizavę nebe vieną dramos veikalų konkursą, tuo kviesdami mūsų dramaturgus gausiau pasireikšti su naujais veikalais, kurių dabar jau ima stigti išeivijos teatrų repertuariams.

Pereitais metais įvykęs konkursas (per 20 veikalų, gautų daugiausia iš rašytojų Lietuvoje) atžymėjo tris laimėtojus, jų tarpe berods trečią premiją gavusios mažiau Lietuvoje žinomos rašytojos Izabelės Lukošienės keturių veiksmų pjesę "Karalius vagis". Po ilgesnės tylos ir ruošos, š.m. balandžio 25 ir 26 dienomis Sambūris pateikė "Vagi" Los Angeles žiūrovams žinomo mūsų teatro Algimanto Žemaitaičio režisūros premjeroje. Dekoracijas parengė iš Lietuvos atvykusi dailininkė Virginija Baranauskienė, o itin vykusį pajavirinimą garsais ir rekorduota muzika papildė mūsų filmų meno specialistas Paulius Jasiukonis.

"Karalius vagis" yra savotiškai įdomi, vietom keista ir gal ne visiems žiūrovams iš karto suprantama tragikomedija (maždaug...) vienos mūsų liaudies pasakos motyvais. Veikia dešimt vyresniųjų ir jaunesniųjų aktorių (pora iš Lietuvos), kurie savo vaidmenis atliko patenkinamai ar ir visiškai gambiai, kaip dabar pamėgta sakyti, "profesionaliai"... Tačiau kai kurie pjesės turinio įvykiai, giliau užslėptos, gal per giliai užsimbolintos prasmės (veikaliukas rašytas berods dar stagnacijos metais) ne visiems žiūrovams buvo iškart suvokiamos. O tai, kaip atrodo, turėjo vaizduoti neva pasakos rėmuose įpintą dabartinį Lietuvos valstiečių, turbūt kolūkiečių gyvenimą, kurį pasibaisėtinais sunkina savo komandomis, priežiūra ir beprotiškais įsakymais viską užgožusi šalies valdžia ir netiesiogiai dargi pats josios karalius, kuris tačiau nėra visiškai blogas, tik savo ministrės pirmininkės (tarsi kokios K. Prunskienės) prigaudinėjamas, bet turi gerų norų, pačią pirmininkę nunuodija ir

galiausiai pasikviečia valdžion netgi vieną vagį, tik "doriausią iš visų vagių"...

Šios pjesės pastatymas Sambūriui nebuvo lengvas: reikėjo dešimties aktorių ir įvairių talkininkų, ir keturis kartus skirtingų dekoracijų kiekvienam veismui. Tad gastrolės į kitas vietas nebūtų lengvos, nei pigios.

Sekmadienį po antrojo spektaklio Sambūrio vadovybė suruošė esamo bei buvusių režisierių, visų aktorių, spektaklio talkininkų, Sambūrio veiklos mecenatų ir kai kurių spaudos bendradarbių jaukų pobūvį, skirtą padėkoti Sambūrio darbų dosniems rėmėjams (ypač dr. Z. Brinkiui ir Lietuvių Fondui), apšnekėti esamojo ir kai kurių buvusių režisierių darbus A. Žemaitaičio, J. Kaributo, Pr. Maželio, pasigėsta dar a.a.Gasparo Veličkos, Dal. Mackialienės), įvertinti aktorių talentus, išgirti jų visų pasiaukojimus, išgirsti žiūrovų kritiškus įspūdžius...

Tostų, kalbų, šiltų komplimentų, kritiško sąmojo žiežirbų nestigo. Jų tarpe žurnalistas Bronys Raila, kuriam dabartinis pjesės turinio vystymas literatūrine prasme atrodė nepatenkinantis ir itin silpnas, skatino mėginti naujuose pastatymuose jį labiau sudabartinti, o per daug užsimbolintas vietas sukonkretinti šiolai kinio Lietuvos gyvenimo aktualijomis (žinoma, susitarus su autore). O Bernardas Brazdžionis, pagirdamas profesionalinių aktorių meną, ragino juos likti ir toliau kaip tik gerais to meno mėgėjais, siūlė, kad tasai prozinis veiklas būtų perrašytas eilėmis ir kad, pasitelkus gerą kompozitorių, karalius vagis pavirstų gyva

L.A.D. Sambūris vaidina, Izabelės Lukošienės pjesę "Karalius Vagis". Iš kairės: Amandas Ragauskas, Ema Dovydaitienė ir Fredas Prišmantas. Režisavo akt. Alg. Žemaitaitis. V. Stokas nuotr.

operete ar muzikiniu spektakliu, kas tuomet labiausiai atitinktų jo stilių.

Būta ir kitokių nuomonių. Taigi, L.A. Dramos Sambūriui iškelta visokių

naujų galvosūkių. Tačiau malonu, kad su šiuo spektakliu sukelta išvis naujo dėmesio mūsų teatrinei veiklai. (bs)

LIETUVOS MISIJA JUNGTYNĖMS TAUTOMS IR GENERALINIAI KONSULATAI JUNGTYNĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE

Nuo 1991 m. rugsėjo 17 dienos, Lietuvai tapus pilna teise jungtinių Tautų nare ir Lietuvos Vyriausybei paskyrus Anicetą Simutį Lietuvos Ambasadorium ir Nuolatinio Atstovu Jungtinėms Tautoms, ne vienam susidarė įspūdis, kad Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke pasidarė Lietuvos Nuolatinės misijos jungtinėms Tautoms dalimi ir atskirai neveikia. Padėties supratimo stoka pastebima ne tik Amerikoje bet ir Lietuvoje. Tai prašosi paaiškinti. Iš tikro tos dvi įstaigos yra visai skirtingo pobūdžio, su skirtingais uždaviniais, ir veikia atskirai. Misija tik laikinai yra priglaus-

ta Lietuvos Generalinio Konsulato patalpose.

Lietuvos Nuolatinės Misijos Jungtinėms Tautoms paskirtis yra atstovauti Lietuvai ir ginti jos interesus tarptautiniame forume. Akredituotu Ambasadorium yra Anicetas Simutis, kuriam korespondencija adresuojama:

H.E. Mr. Anicetas Simutis
Ambassador Extraordinary
and Plenipotentiary
Permanent Representative of
Lithuania to the United Nations
New York, NY 10024

Laiškai Misijai paprastai adresuojami sutrumpintai tuo pačiu adresu: Permanent Mission of Lithuania to the United Nations.

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paskirtis yra aptarnauti Lietuvos piliečius ginant jų interesus. Į tą įeiną įvairių liūdiųjų ir pasų jiems išdavimas ir pagalba nelaimėję atsidūrusiems. Be to jis išduoda vizas keliaujantiems Lietuvai kitų valstybių piliečiams. Be Generalinio Konsulato New Yorke, Jungtinėse Amerikos Valstijose dar veikia du garbės generaliniai konsulatai, kurių paskirtis yra šiek tiek skirtinga. Pacifiko ir Amerikos Vakarų keliautojams vizas išduoda Lietuvos Generalinis Garbės Konsulatas Los Angeles. konsulams laiškai konsulariniais reikalais adresuojami:

Amb. Anicetas Simutis
Consul General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, NY. 10024

Hon. Vytautas Čekanauskas
Consul General of Lithuania
3236 N. Sawtooth Court
Westlake Village, CA. 91361

Hon. Vaclovas Kleiza
Consul General of Lithuania
10000 South Bell Ave.
Chicago, IL. 60643

Prieš okupaciją Lietuvos Pasiuntinybė, dabar Ambasada, Washingtone, konsularinio skyriaus neturėjo. Konsulariniais reikalais rūpinosi karjeros konsulatai New Yorke ir Chicagoje. Su Gen. Konsulo P. Daužvardžio mirtimi užsidarius karjeros konsulatui Chicagoje, į konsularinį darbą įsijungė Lietuvos Pasiuntinybė (dabar Ambasada) Washingtone.

Kad Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėms Tautoms ir Generalinis Konsulatas veikia iš tų pačių patalpų, yra tik pereinamo laikotarpio padėtis. Normaliai tos skirtingų paskirčių įstaigos veikia iš atskirų patalpų. Šiuo metu jų vadovas Anicetas Simutis turi taip vadinamą dvigubą akreditaciją – 1957.IX.11 jis buvo JAV Vyriausybės pripažintas Lietuvos Generaliniu Konsulu New Yorke, o 1991.X.8, įteikęs kredencialus Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui buvo pripažintas Ambasadorium ir Lietuvos Nuolatinio Atstovu Jungtinėms Tautoms. Eventualiai ateityje tos dvi įstaigos veiks iš atskirų patalpų ir bus vadovaujamos skirtingų asmenų.

Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėms Tautoms

Bendras Šokių Šventės choras susidė iš Chicagos chorų, bei vietinių dainininkų. Choro repeticijos prasidės birželio mėnesį. Choro palyda bus reikalinga šešioms šokių. Choru ir orkestru rūpinasi Tautinių Šokių Šventės muzikos vadovas Darius Polikaitis.

L.A.D. Sambūrio aktorės vaidina, Izabelės Lukošienės pjesėje "Karalius Vagis". Iš k: Sigutė Mikutaitytė ir Viltis Jatulienė.

V. Stokas nuotr.

NUO SUPELĖJUSIOS DUONOS IKI PENICILINO

Dr. A.L. Čepulis

Prieš 50 metų sulfonamidai atrodė lyg paskutinis mokslo žodis. Penicilinas atsiradęs vėliau buvo tikras stebuklas. Bet kur gi yra tikra antibiotikų ir penicilino pradžia?

Romėnų imperatoriaus Julijaus Cesario laikais mokslininkas Varro, stebėdamas sergančius jų karius Nilo upės pakrantėse rašė, kad jų ligos turi būt sukeltos labai mažų, nematomų gyvūnėlių, kuriuos jis pavadino bestiolae. Daug šimtmečių vėliau olandas Antonij van Leeuwenhoek pirmą kartą po savo darytu mikroskopu pastebėjo judančius gyvūnėlius, kurie jo nuomone, buvo tūkstantį kartų mažesni, negu suaugusios utėlės akis.

Bakterijos gyvena su mumis visą laiką. Jos yra ore, žemėje, ant mūsų odos, burnoje ar žarnose. Tarp kitų uždavinių, jos apsaugo mūsų įvairius organus nuo svetimų bakterijų užpuolimo. Kai pacientas gauna daug stiprių antibiotikų, tos įprastos bakterijos yra užmušamos ir atsiranda svetimos. Tokią antrinę infekciją yra daug sunkiau gydyti.

Kol mūs normalios bakterijos laikosi joms skirtose vietose ir gyvena taikoj ir lygsvaroj su kūno gynyba, gyvenimas eina ramiai. Bet jei trūksta žarna arba tos pačios bakterijos pakliūva į odos žaizdą, prasideda kova, kurią žmogus gali pralaimėti. Iš kitos pusės, juk per tūkstančius metų žmogus gyveno ir gynėsi labai sėkmingai savo jėgomis be jokių antibiotikų. Jei mūs atsparumas būtų buvęs silpnas, mes šiandien neskaičiuotume beveik šešis bilijonus žmonių šios žemės paviršiuje.

Bakterijos padeda organinių medžiagų puvinimui. Kas atsitiktų, jei kūnai, kilę iš dulkių vėl nepavirstų dulėmis?

Jos sunaikina masę gumos, kuri atsiranda dėvintis milijonais automobilių padangų. Jos skaldo išpiltą žemės alyvą, pagaliau net giliai po žeme gali sugadinti užkrėstus alyvos šulinius. Jų veikimas geras ar blogas, bet yra tikrai įvairus.

Visi gyvūnai, nuo dvikojų iki mažiausių bakterijų, kovoja už savo kasdieninę duoną ir gyvenimo plotą, dažnai net negailėstingai, iki mirties. Jie vienaip ar kitaip atžymi savo teritoriją, kur įsibrovėlis gali būti užpultas ir sunaikintas.

Grybeliai ir bakterijos

gamina savo vietai apginti įvairius nuodus, kurie užmuša svetimus gyvūnus, apsaugodami giminingą rūšį. Šie nuodai yra nepaprastai stiprūs. Viena milijoninė dalis gramo viename litre vandens atsiekia tikslą. Žmonės tai nusišavino, išvalė, pritaikė kovai su bakterijom savo kūne ir pavadino antibiotikais.

Egiptiečių gydymas susidėjo iš maldų, giesmių ir įvairios magikos nuraminti užpykusius dievus ir iš jų išprašyti sveikatos. Nors gydymas buvo religinių tarnų rankose, bet nuolatinis stebėjimas privesdavo prie praktiškų idėjų.

Prieš 4500 metų, kai nei bakterijos nei antibiotikai dar nebuvo žinomi, Cheopso piramidės statytojai į savo darbininkų maistą dėjo daug ridikų, svogūnų ir česnako. Už tas daržoves buvo užmokėta du milijonai dolerių vertės sidabro, o kainos tais laikais nebuvo labai aukštos. 1947 metais sveicarų mokslininkai atskyrė ridikų antibiotiką Raphanin ir vėliau česnako ir svogūnų prieš bakterijas veikiančią substanciją Alicin. Homero laikais Graikijoje svogūnų giminė buvo vadinama stebuklingu augalu. Egipte odos paviršiaus supūliavimas primiausia buvo gydo-

mas maldomis nuraminti piktas dvasias arba bent nuvaryti jas į šalį. Jei per tris dienas nebuvo gerėjimo, hipopotamo taukai buvo tepami ant žaizdos ir jei tada gijimo nesimatė, žaizda buvo įtrinama supelėjusios duonos trupiniais.

Egiptiečių papiruso raštuose supelijusios duonos trupiniai buvo minimi per 2000 metų. Graikai vėliau paveldėjo šį gydymo būdą. Niekas nežinojo, kodėl duonos pelėsiai kartais gelbėdavo net per 4000 metų. Vėliau W. Fleming ir H. W. Florey iš pelėsių pagamino peniciliną. Nereikia manyti, kad egiptiečių ar graikų supelėjusi duona veikė, kaip mūsų dienų vaistai, bet greičiausia, kad kartais buvo geriau, negu maldos dievams ar hipopotamo taukai.

Penicilinas buvo atrastas beveik kelis kartus. 1871 metais Joseph Lister, augindamas penicilino grybelį ir bakterijas, pastebėjo, kad jei pelėsiai augo gerai, bakterijos visai neaugo. Ir atvirkščiai, bakterijos buvo labai gyvos ir judrios, kur penicilino grybelis skurdo. Listerio techniškas pajėgumas nebuvo pakankamas tai analizuoti ir toliau tyrinėti. 1877 garsusis prancūzų mokslininkas Pasteuras pastebėjo, kad kai kurios bakterijos tarpusavy nesugyveno ir vienos kitas naikino.

Gale pereito šimtmečio du vokiečių mokslininkai Freudreich ir Wellmann rašė, kad penicilino grybelis

naikino bakterijas jų kultūrose. Jie nesuprato to atradimo svarbos. Panašios pastabos buvo padarytos anglo Dr. Twoprt 1915 metais, bet ir vėl be jokių išvadų.

1928 metais Alexander Fleming stafilokokų kultūra pranyko, kai bulijone atsitiktinai atsirado grybelis. Šį kartą tas grybelis buvo tirtas ir atpažintas, kaip penicilium notatum. Jis nustatė, kad šis grybelis naikino ir visą eilę kitų bakterijų. Jam tačiau nepavyko atskirti tos veikiančios medžiagos nuo grybelio bulijono. 1943 metais australas Howard W. Florey, po 4 metų darbo, pagamino pakankamai švaraus penicilino ir vienoje Oxfordo ligoninėje panaudojo penkiems bimiršantiems ligoniams, kurie nepaprastai pagerėjo.

Penicilinas ir šiandien yra labai naudingas vaistas. Pacientai gauna daug didesnius kiekius negu pradžioje. Per beveik 50 metų penicilinas žymiai pasikeitė. Pridėjus kitų cheminių medžiagų jo veikimas žymiai pailgėjo, jau nebūtinai reikia duoti kas kelias valandas. Dabar veikimas gali tęstis

kelias dienas. Cheminiai pakeitus, peniciliną jau galima imti ir per burną. Kai kurie nauji junginiai paveikia labai įvairias bakterijas, kitų veikimas yra labai siauras. Per paskutinius 30 metų naujos grupės antibiotikų neišnaikino, bet labai sumažino ypač chroniškas infekcijas.

Neskaitant supelėjusios duonos Egipto laikais, gale pereito ir pradžioje šio šimtmečio, penicilino grybelis įkrintęs į bakterijų kultūras jas gadino ir pykino mokslininkus, bet šio veikimo reikšmė nebuvo atpažinta. 30 metų vėliau pribrendo idėja, kad kažkokia grybelių gaminama medžiaga naikinti bakterijas, galima būtų atskirti ir pritaikyti kovai su žmonių ligom. Technologijos pažanga leido mokslininkams atskirti ir išvalyti antibiotikų amžiaus pirmą žvaigždę – peniciliną.

Šiandien virusai nėra geriau suvaldomi, negu bakterijos prieš šimtą metų. Kas ir kada atras pirmą antibiotiką virusams žmogaus kūne naikinti? Tam Nobelio premija bus beveik užtikrinta.

1992 gegužės 1.

SVEIKATOS MINISTERIO JUOZO OLEKO SVEIKINIMAS

Mielieji:

Kreipiuosi į Jus visus, Lithuanian Mercy Lift narius bei šios misijos rėmėjus, ir, naudodamasis Jūsų gražaus susijimo proga, noriu visos Lietuvos žmonių

vardu padėkoti už Jūsų didžiulę pagalbą, renkant ir siunčiant į Lietuvą vaistus bei medicininę aparatūrą ir palinkėti kuo geriausios sveikatos ir didelės sėkmės Jūsų kilnioje veikloje.

Didžiulė pagalba, kurią Jūs teikiate mūsų ligoniams, buvo ir yra ne tik labai reikalinga ir svarbi materialiai, bet kartu tai ir didžiulė moralinė parama visos Lietuvos žmonėms, kuri suteikė tvirtumo ir sutelkė visus mus sunkiu metu kovoje už nepriklausomybę.

Dabar, kai mūsų nepriklausomybė jau iškovota, Jūsų paspartis mums labai reikalinga iškęsti nepriteklis ir atsilaikyti šiuo sunkiu ekonomiškai ir sudėtingu savo reformomis pereinamuoju laikotarpiu. Jūsų atsiųsti vaistai palengvina kančias tūkstančiams mūsų ligonių ir praskaidrina gyvenimą daugybei jų artimųjų bei palengvina darbą mūsų gydytojams. Visa, ką Jūs darote, yra neįvertinama įprastais padėkos žodžiais. Tai turi ir didžiulę įtaką žmonių tarpusavio santykiams, ir visai mūsų stipriai apgadintai sovietiniu laikmečiu moralei. Padėti kenčiančiam – šventa kiekvieno žmogaus pareiga, ir Jūs visi esate to puikus pavyzdys, į kurį, viliuosi, ateityje lygiuosius mūsų vaikai.

Su didžia pagarbe ir nuo širdžiausiais linkėjimais

MILLICOM INTERNATIONAL CELLULAR PRANEŠA KAD JAU YRA GALIMAS TIESIOGINIS TELEFONINIS SUSISIEKIMAS SU LIETUVA

Nuo dabar jau galima tiesiai skambinti
į Lietuvą bet koku telefonu,
kuris naudojasi AT&T ilgų distancijų linijomis.

Millicom International Cellular pagalba šie tiesioginiai
paskambinimai bus sujungiami su Comliet telefonais Lietuvoje.
Norintieji pasinaudoti šiuo patarnavimu prašome

skambinti 011-7-0128-290-000
tarp 6:00 ir 11:00 val. ryto.

Iš Lithuanian Mercy Pokylio Chicagoje iš kairės: LB. pirm. Vytas Maciūnas, Vilgailė Lendraitienė, broliukas Regis, Algis Ankus ir Pranė Šlutienė. Pokylis vyko laive ir dalyvavo 425 rėmėjai.

LIETUVIŲ KATALIKŲ BAZNYČIOS KRONIKAI – 20 METŲ

Apžvalga ir apmąstymai

Vytautas Skuodis

Rašinio pabaiga

3. ASMENINĖS AUKOS.

Šis aukų šaltinis, atrodo buvo reikšmingiausias.

Nuo 1974 iki 1991 m. spalio 1 d. aukotojų, kurie paaukojo ne mažiau kaip 100 ar daugiau dolerių, iš viso buvo 467 asmenys (įskaitant šeimas). Iš jų 374 asmenys aukojė vieną kartą, 59 – du kartus, 21 – tris kartus, 5 – keturis kartus, 3 – penkis kartus, 3 – šešis kartus ir vienas aukotojas aukojė septynis kartus.

Iš bendro tokių aukotojų skaičiaus, ne mažiau kaip 1000 dol. aukojė: 1 kartą – 22 asmenys, 2 kartus – 3, 3 kartus – 1, 4 kartus – du asmenys. Aukojusių tūkstančiais iš viso buvo 29 asmenys, kurie sudarė 6,2% nuo bendro aukotojų skaičiaus (467).

Du kartus garbės mecenato-leidėjo vardą įgijo aukščiau minėtas Vokietijoje gyvenantis kun. dr. Justinas Vaišvilas, per du kartus paaukojęs 21300 dol. Mecenatais leidėjais tapo: Bronė Monkevičienė, Anicetas Grigaliūnas, Bronė Žilinskienė (Australija), Jonas Tijiūnas, dr. Aleksandras ir Laima Plateriai ir prelatas Juozas Karalius, kurio beveik vieno lėšomis 1974 metais buvo išleistas "LKB Kronikos" I-sis tomas lietuvių kalba. Visi išvardinti asmenys paaukojo tarp 5700 ir 9100 dol., ir jų aukų bendra suma siekia apie 40000 dol.

Paaukoję nuo 2000 iki 3700 dol. mecenatais tapo šie asmenys: Jonas Ramoška, Klemensas Matkevičius, Jurgis Jakaitis (Šveicarija), Pranciška Prankienė, Juozas Vembrė, Juozas Kučiauskas, Anicetas ir Angelė

Garbačiauskai, prelatas Simonas Morkūnas, kun. Konstantinas Gulbinas (Vokietija) kun. Alfonsas Grauslys, Juozas Kučiauskas ir dr. Linas Sidrys. Visų jų auka sudaro 30300 dol. sumą.

"LKB Kronikos" mecenatais tapo dar 22 asmenys, kurie paaukojo nuo 1000 iki 1900 dol.: Seselė Debora (Šveicarija), Jonas Koncevičius, Stasys ir Jadvyga Maziliauskai, Vincas Micevičius, dr. Antanas Matukas, Irena Sekminienė, dr. Vytautas Karoblis, Bronė Mikulskienė, Antanas Marmas, kun. Alfonsas Svarinskas, Vanda Biliūnienė (Venecuela), Rytas ir Aušra Babickai, Vanda Gasperienė, Julius Gelažius, Irena Kviecinskienė – Kryžiūtė (Australija), E.V. Labdara, dr. Jonas Maurukas, Antanas Matukas, Elena Mickeliūnienė, Feliksas ir Alfonsas Ročiai (Australija), dr. Danielius Ralys, Bronius Seliukas, Aleksandra Vaičiulienė. Visi jie suaukojo 25500 dolerių.

Garbės mecenatas – leidėjas, mecenatai – leidėjai ir mecenatai, iš viso 41 asmuo, nuo bendro 467 aukotojų skaičiaus sudaro 8,9%. Visi kiti, kurie paaukojo 100 ir daugiau dolerių, tačiau mažiau, negu 1000 dol., tapo amžiniais Lietuvos Kronikos sąjungos nariais. Tokių iš viso 426 asmenys ir jie sudaro 91,2% nuo aukščiau nurodyto bendro aukotojų skaičiaus. Iš jų 356 (83,6%) gyvena arba gyvena JAV, ir 70 (16,4%) – kituose kraštuose: Kanadoje – 18, Australijoje – 17, Vokietijoje – 16, Anglijoje – 8, Kolumbijoje – 4, Vene-

cueloje, Šveicarijoje ir Italijoje – po 2, Filipinuose – 1.

Amžinių Lietuvos Kronikos sąjungos narių grupėje 16 asmenų paaukojo daugiau kaip 100 dol. Jie suaukojo 3600 dolerių. Iš jų didžiausias sumas paaukojo Antanas ir Elžbieta Kleizos, kun. Fabijonas Kireilis, dr. Juozas ir Agnė Kižiai. Paaukojusių po 100 dol. iš viso 410 asmenų.

Buvo daug aukotojų, kurie pagal savo išgales ar norą aukojė mažiau 100 dol. Jie buvo skaitomi metiniais Lietuvos kronikos sąjungos nariais. Jų bendras įnašas taip pat yra reikšmingas.

Analizuojant "LKB Kronikos" tomuose paskelbtus aukotojų sąrašus, buvo gauti įdomūs duomenys ir pagal kai kurias aukotojų profesijas.

1986 metais išleisto "Pasaulio lietuvių katalikų žinyno" duomenimis, 1986 metais 25-se užsienio kraštuose gyveno ir dirbo 637 lietuvių kilmės kunigai, jų tarpe keli vyskupai. 1975 metais 27-se kraštuose buvo 708 dvasiškiai.

Iš bendro 1986 metais buvusio dvasiškų skaičiaus "LKB Kronikos" mecenatais arba Lietuvos Kronikos sąjungos amžiniais nariais tapo 57 asmenys (10,1%) arba 9% visos užsienyje gyvenančios lietuvių kunigijos. (Pagal 1975 metais buvusį kunigų skaičių – 8%).

Pagal aukščiau minėtą žinyną, JAV 1986 m. gyveno 521 (81,8%) lietuvių kilmės kunigas. Aukomis, ne mažesnėmis kaip 100 dol., prie "LKB Kronikos" knygų išleidimo prisidėjo 27 kunigai arba 5,1%. (Pagal 1975 m. buvusį 589 kunigų skaičių – 4,5%).

Pietų Amerikos kraštuose 1986 m. dirbo 42 lietuvių kunigai. Iš jų amžiniais sąjungos nariais tapo 3 arba 7%. (Pagal 1975 metais buvusį 44 kunigų skai-

čių – 6,8%).

1986 metais Australijoje buvo 14 lietuvių kunigų. Amžinuoju sąjungos nariu tapo vienas (7,9%). (Pagal 1975 metais buvusį 15 kunigų skaičių – 6,6%).

Kanadoje 1986 m. dirbo 27 lietuvių kunigai. Iš jų didesne auka "LKB Kronikos" knygų išleidimą parėmė 5 (18,5%) kunigai. (Pagal 1975 m. buvusį kunigų skaičių – 18,5%).

Vakarų Europos kraštuose 1986 m. dirbo 53 lietuvių kunigai, jų tarpe 3 vyskupai. Didesnėmis, didelėmis ir labai didelėmis aukomis "LKB Kronikos" knygų išleidimą parėmė 13 kunigų (24,5%). (Pagal 1975 metais buvusį 58 kunigų skaičių – 22,4%).

Europoje lietuvių dvasiškijos indėlis į "LKB Kronikos" knygų leidybą pagal valstybes buvo: Vokietijoje iš 14 lietuvių kunigų didesnes ir labai dideles sumas aukojė 8 kunigai (57%). (Pagal 1975 m. buvusį 15 kunigų skaičių – 53,3%). Be to, jie suorganizavo visų "LKB Kronikos" tomų išleidimą vokiečių kalba. Kai kurie iš jų išvystė labai intensyvių grupinių aukų rinkimą. Anglijoje ir Škotijoje iš 6 lietuvių kunigų trys (50%) tapo amžiniais Lietuvos Kronikos sąjungos nariais. (Pagal 1975 m. buvusį 7 kunigų skaičių – 42,8%), Italijoje iš 20 lietuvių kunigų tokiais nariais tapo du (10%). (Pagal 1975 m. buvusį 21 kunigų skaičių – 9,5%). Italijos kunigai išleido pirmuosius du "LKB Kronikos" tomus italų kalba, o po to jos vertimus spausdino Italijos spaudoje.

Chicagoje 1986 m. gyveno 53 lietuvių kunigai. Šeši jų tapo amžiniais Lietuvos Kronikos sąjungos nariais (11,3%): Fabijonas Kireilis, Vladas Aleksonis, Česlovas Auglys, Jonas Vilutis, prel. Juozas Prunskis, o kun. Alfonsas Grauslys, paaukojęs 2000 dol. tapo dar ir "LKB Kronikos" mecenatu. (Pagal 1975 m. Chicagoje buvusį 55 kunigų skaičių, sąjungos narių ir mecenatų 10,9%).

Iš 116 (19,2%) kunigų 1986 m. gyvenusių ne Amerikoje, o kituose užsienio kraštuose, Lietuvos Kronikos sąjungos amžiniais nariais ar kurio nors laipsnio mecenatais tapo 24 (20,7%). (Pagal 1975 m. buvusį 123 arba 18,7% kunigų skaičių, tokių aukotojų 11,3%).

Iš gydytojų, mokslo daktarų (pasauliečių) ir profesorų, gyvenančių išeivijoje, Lietuvos Kronikos amžiniais nariais tapo 34 asmenys. Keturi, paaukoję nuo 1000 iki 2000 dol., tapo "LKB Kronikos" mece-

tais. Iš viso 38 asmenys – 8,1% nuo bendro stambesnių ir stambių aukotojų skaičiaus.

Iš bendro amžinių Lietuvos Kronikos sąjungos narių ir "LKB Kronikos" trijų laipsnių mecenatų skaičiaus, dvasiškija, gydytojai, mokslo daktarai ir profesoriai sudaro vieną šeštadalį (16,1%).

Asmeninė pastaba: šio straipsnio autorius "LKB Kronikos" tomuose paskelbtuose aukotojų sąrašuose atrado tikrai 36 savo pažįstamų pavardes. Iš jų 25 gyvena JAV, 2 – Lietuvoje (prel. A. Svarinskas ir vysk. S. Tamkevičius).

IV. UŽBAIGIAMOSIOS MINTYS.

Visi aukščiau pateikti paskaičiavimų duomenys rodo, kad jeigu visa išeivija būtų teisingai supratusi Lietuvos Kronikos sąjungos atliekamo darbo svarbą ir jo reikšmę, ir jeigu tos sąjungos valdyba nebūtų susidūrusi su abejingumu ir net tyčia opozicija, kuri, nihilizmo pridengta tebesitęsia, šandien turėtų ne tik visus "LKB Kronikos" tomus lietuvių ir vokiečių kalbomis, bet ir anglų, ispanų, italų, prancūzų, o gal net ir portugalų kalbomis. "LKB Kronika" būtų pilniau ir plačiau paveikusi pasaulį. Galima manyti, kad ir Sovietų Sąjungoje, jos netiesioginio poveikio pasekmėje, demokratizacijos ir tos Sąjungos irimo procesai būtų vystęsi sparčiau. Ir Lietuvos kelias į nepriklausomybę, gal būtų buvęs mažiau skausmingas.

Amžina garbė tiems išeivijos lietuviams, kurie suprato reikalo svarbą ir aukomis pagal išgales prisidėjo prie to, kad šiandien turime pilną "LKB Kronikos" rinkinį lietuvių kalba ir keletą tomų kitomis kalbomis.

Visų aukotojų pagerbimui galėtų būti jau Lietuvoje išleistas specialus leidinys, tačiau medžiagą jam turėtų paruošti Lietuvos Kronikos sąjunga.

Pageidautina, kad amžinieji Lietuvos Kronikos sąjungos nariai ir kiti išeivijoje gyvenantys lietuvių, patys sudarytų iniciatyvines grupes naujam aukų telkimo vajui "LKB Kronikos" knygų išleidimui anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Tokia iniciatyvinė grupė galėtų būti sudaryta ir prie Lietuvos Kronikos sąjungos valdybos, kuri parengtų plačios rinklevos projektą.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius, žinodamas apie ruošiamą išleisti paskutinį "LKB Kronikos" tomą lietuvių kalba, Lietuvos Kronikos sąjungos pirmininkui

(Nukelta į 9 psl.)

KAS TAS KONTEINERIS

Vladas Vijelkis

Lietuvių kalba nors ir sena ir gera, bet neapsieina be pataisymų. Tuos pataisymus nepriklausomybės laikais vadino naujadarais. Tų naujadarų atsirado nemažai ir gerokai prašvarino lietuvišką žodyną, kuris buvo užmurzintas įvairiais kitų kalbų pridėklais. Persiprašau, pridėklas irgi nelabai švarus lietuviškas žodis, bet neturiu kito po ranka.

Dabartinės Lietuvos rašytojai tų pridėklų tiek prikremša į savo straipsnius, kad norisi šaukti vertėjo, kad išaiškintų ką tas individas norėjo pasakyti.

Nuo naujadarų kūrybos neatsiliko ir mūsų broliai Amerikoje. Taip atsirado kičenas, čikenas, pėdė, strytas, boisas, ir daugybė kitų, kurie kad ir neprisidėjo prie lietuvių kalbos praturtinimo, bet palengvino mūsų broliams irtis per amerikietiškas sroves. O jiems reikėjo laviruoti tarp anglų ir lietuvių. Nelengva.

Bet štai, lietuvių sostinėje Chicagoje nuskambėjo naujas žodis. KONTEINERIS. Šis žodis bematant įgijo savo pilietines teises. Lyg tik pasklisdavo gandas, kad bus pripildomas konteineris, iš visų Chicagos kampų suvažiuoja patriotiškai nusiteikę tautiečiai su didžiulėmis dėžėmis tą konteinerį pripildyti.

Persiprašau, nepaaiškinau, kas tas per prajovas konteineris. Tai didžiulė dėžė. Maždaug tokio dydžio kaip Lietuvos pasiturinčio ūkininko troba. Į tą trobą gali nemažai prikrauti. Tad mūsų broliai ir skuba tuos atvežtus turtus krauti į tą konteinerį.

Tokiame darbe bedirbąs, vienas nesenai atvykęs iš Lietuvos, labai prozaiškai pareiškė: "Kam jūs tą šlamštą į Lietuvą siunčiate. Jiems to visai nereikia".

Toks nepraustaburnis tuojau buvo pašalintas iš konteinerių pripildytojų ir prarado užmokestį. Mat, iš Lietuvos patriotai nedirba be atlyginimo. Be reikalo išsižiojo. O gal jis įtarė, kad tose dėžėse, kurias patriotai suveža, gali būti ir šlamšto, nes niekas nežino, kas ten prikrauta. Gal individas norėjo tik atsikratyti senų laikraščių, kad nereikėtų kaip kitaip, gal net apmo-kant, išdanginti. O gal savo uošvę į dėžę sukišo.

Niekas neklausinėja, kiek tų konteinerių pasiuntimas kainuoja. Niekas negirdėjo ar jie pasiekė adresatus. Kas jais pasinaudojo.

Kokią naudą gavo Lietuva, gavusi tas trobas, vadindamas konteineriais.

Kišu snapą ne į savo reikalus ir nereikėtų nustepti, kad per jį gausiu. Tiek to.

Mano draugas Florijonas labai džiaugiasi konteinerių atsiradimu.

– Žinai, kad aš esu toks, kuris nieko neišmeta. Taigi per eilę metų atsirado tiek, kad jau perlipti per tuos rinkinius sunku. Čia tiesiog išgelbėjimas. Gauni laisvę ne vietą savo namuose ir atlieki patriotišką darbą.

Šitoks atsiliepiamas mane šiek tiek įdūrė. Tad sakau:

– Pakeiskime temą. Ar girdėjai, kad mūsų garsi rašytoja Pūkelevičiūtė skundžiasi, kad jos knyga, išleista Lietuvoje, labai suniokota. Kai kas išleista, kai kas pataisyta. Rašytoja labai pasipiktinusi.

– Ir ko čia stebėtis? Argi ji nežinojo, kad sėdi tie patys cenzoriai, kurie bolševikiniais laikais raštus taisė. Jie taip įpratę į savo darbą, kad ir dabar nesupranta autorius teisių. Daugumoje redakcijų sėdi tie patys. Tik kai kurie sugebėjo greit persiversti. Skuodis aiškina, kad tie žurnalistai bolševikmetyje tarp eilučių rašė. Va ir Pūkelevičiūtė tarp eilučių prirašė.

Įpratimas – antras prigimimas. Taip sako senolių išmintis. O dabar aš neturiu

KRONIKAI – 20 METŲ

(Atkelta iš 8 psl.)

kun. Kazimierui Kuzminskui atsiuntė laišką, kuriame rašė:

"Ištvermingiausias ir labiausiai mūsų tėvynę išgarsinęs leidinys buvo ir lieka "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" – taip šiais metais pasakė apie Kronikos reikšmę mūsų tautai Lietuvos katalikų Bažnyčios

perdaug laiko. Turiu nuvežti į konteinerį. Rytoj išveža. Galėtum man padėti. Atliktum labai patriotišką darbą.

Ganytojai savo ganytojiškame laiške spaudos reikalui.

Džiaugiamės, kad Amerikos lietuviai išleido ją viename rinkinyje. Tuo būdu ji galės tęsti savo palaimingą įtaką, kurią ji vykdė atskirais leidiniais per 17 metų, drąsindama tikinčiuosius, mokydama juos ištikimybės Kristui, Bažnyčiai ir Tėvynei.

Reiškiamė nuoširdžiausią padėką kunigui Kazimierui Kuzminskui, jo bendradarbiams ir visiems rėmėjams. Dievo palaima per šį leidinį tepasiekia visų tautiečių širdis.

– Vincentas kardinolas Sladkevičius Kauno arkivyskupas."

Beje, šitame laiške yra vienas netikslumas: tas "LKB Kronikas" viename rinkinyje išleido ne Amerikos lietuviai, o "Lietuvos Kronikos sąjunga", kuri apima dalį išeivijos, esančios įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose. Jos organizuojančiu branduoliu Chicagoje buvo ir pasilieka tos sąjungos valdyba, jau dvedesimtį metų vadovaujama kunigo Kazimiero Kuzminsko.

1992 m. kovo mėn. 26 d.

TORVIL Ltd dealers:

UKRAINIAN GIFT SHOP

11758 Mitchell, Hamtramck
Detroit, MI. 48212
Tel: (313) 892-6563
Fax: (313) 892-0618

GAWEL NORBERT

1001 Rockville Pike
apt. #1109
Rockville, MD 20852
Tel: (301) 424-8602

UKRAINIAN CERAMIX PARCEL & TRAVEL SERVICE

77 Ontario View
Rochester, NY. 14617
Tel: (716) 544-6437

KLAIN'S TRAVEL INC.

336 State St.
Perth Amboy, NJ 08861
Tel: (908) 826-4496

ALEX PISARCHYK

8840 N. Western
Des Plaines, IL. 60016
Tel: (708) 297-2897

LEONARDO'S GIFT SHOP

7101 W. Belmont Ave.
Chicago IL. 60634
Tel: (312) 889-5547

VERA THOMAS

18805 N. 43th Place
Phoenix, AZ. 85024
Tel: (602) 569-0629

LEMONT TRAVEL & SERVICE

106 Stephan St. suite #104
Lemont, IL. 60439
Tel: (708) 257-1700

POLONIA TRAVEL AGENCY

1105 E. Roosevelt Rd.
Lombard IL. 60148
Tel: (708) 932-9875

POLONIA TRAVEL AGENCY

2864 N. Milwaukee Ave.
Chicago IL. 60618
Tel: (312) 235-0303

UNIVERSAL SHIPPING SERVICE

61 Cabot Str.
Chicopee MA. 01013
Tel: (413) 592-9082
Fax: (413) 594-7694

EUROPEAN CRISTAL & GIFT

2915 W. Devon Ave.
Chicago IL. 60659
Tel: (312) 973-7669

MAXI DISCOUNT WORLD TRAVEL

3032 N. Milwaukee Ave.
Chicago, IL 60618
Tel: (312) 276-7676
Fax: (312) 276-0476

POLISH-AMERICAN TRAVEL

2714 E. Allegheny Ave.
Philadelphia, PA 19134
Tel: (215) 634-3396

TRAVEL IDEAS

4857 W. Irving Park Rd.
Chicago, IL 60641
Tel: (312) 286-0026

TORVIL LTD.

would like to inform all of our clients that
our „TORVIL 92” catalogue contains almost
everything that you would desire to send to
your Old Country. Please note that the prices
listed in „TORVIL 92” were chosen for your advantage.
Catalogues can be ordered by telephone.
SELF PACKED PARCELS (BY AIR OR BY BOAT)

You pay only \$1.20 per Kg or \$0.50 per lb.
to send a parcel to your country.*

CALL TOLL FREE CANADA 1-800-661-0210
U.S.A. 1-800-972-9284 or 1-800-932-7995

CANADA

Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel. (416) 798-3320 Fax (416) 798-3321

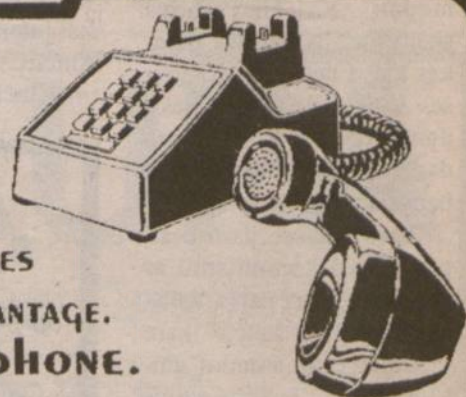
Branch: 404 Roncevalle Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910

U.S.A.

Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622 Tel. (312) 278-5258 Fax (312) 278-0875

Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212 Tel./Fax (716) 894-9880

* This offer is valid for the catalogue orders only. Please note that this price is already included in the prices of the items.

The most attractive
low prices

GORBAČIOVO ŽVAIGŽDĖ

Antanas Dundzila

Los Angeles miesto riaušės, Gorbačiovo viešnage Amerikoje ir aktorės Marlene Dietrich mirtis dominavo gegužės 4-10 d. savaitės įvykius. Tad tikrų ir DIRVOJE juos paminėti, nes juk ne Marse, bet Žemės planetoje gyvename. Gi šioje planetoje mums ypač rūpi Lietuva. Gorbačiovas buvo tuo Lietuvos stribu, kai didelėse kančiose, varge Lietuva kėlėsi (gaila, dar negalime sakyti "prisikėlė") iš vergijos. Todėl šia proga – kelios mintys apie vakarų pasaulyje taip myluojamą Gorbačiova.

Gorbačiovo kelionės tikslas yra politinis ir finansinis. Nuo šių metų pradžios netekęs imperijos vairo ir jėgos, jis čia taškosi savo gerbėjų vandenynse, tuo būdu savo politinį kapitalą kraudamas ateičiai. Jis taip pat atvyko pasipinigauti. Spėjama, kad neva tai savo vadovaujamo instituto reikalams jis išsiveš apie trejetą milijonų dolerių. Yra įsikūrusi net fondacija, kuri jam renka pinigus.

Savo gerbėjų jis turi daug ir aukštos vietose. Prezidentas Bush'as norėjo jam iškelti "valstybės galvos" pokylių, tačiau Baltųjų Rūmų protokolo šefas pastebėjo, kad tokio pobūdžio priėmimai rezervuoti tik pareigas turinčioms valstybės galvoms... Jis bandė įlipti į Čiurčilio įmintas pėdas – pasakė kalbą toje pačioje vietoje, naudodamas tą patį prelegento stovą, kur Čiurčilis anais laikais suformulavo tą istorinį šaltojo karo principą ir geležinės uždangos terminą. Gėda buvo žiūrėti, kai jis bučiavosi su buv. prezidentu Reagan'u, gavęs iš jo medalį. Kai šias eilutes skaitysite, jis jau bus pasakęs kalbą net JAV Kongrese. Linkėčiau, kad atsidėkoti Atstovų Rūmai, jam dar paskutinį savo uždaryto bankelio čekį išrašytų.

Savo kalbose jis nebesigiria savo komunizmu ar marksizmu, bet perša Vakarų "klaidą" už šaltojo karo pradėjimą, už atominį ginklavimąsi. Tokiais teigimais, paprastai kalbant, jis "durnių ieško". Palyginus mažai vietos jam skyrusi plačioji spauda šį faktą pabrėžė. Juk, pasibaigus II-am Pasauliniui karui, kai pvz., Amerika davė nepriklausomybę Filipinams, Stalinas nusiaubė vidurio Europą. Dabar kalbėti, kad priešintis Stalinui buvo klaida, yra įžulu. Nusiaubusių tarpė buvo ir Lietuva.

Gorbačiovas ir Lietuva... Tai kas, kad be pado-

rios sermėgos iš namų arešto parskraidintas šis žlungančios valstybės vairuotojas 1991 rudenį pripažino nepriklausomas Pabaltės valstybes. Šis valstybės vyras tų lemtingų 1991 metų pradžioje sau patogiai sėdėjo Kremliuje, kai jo specialiai apmokyti, apginkluoti žvėrys – sribai šaudė ir tankais trynė Vilniaus, Rigos gyventojus. Vizito Amerikoje proga prisimintina, kad buvo paskelbta, jog prieš tuos lemtingus įvykius jis specifinis Lietuvos reikalais konferavo su savo bičiuliu Baltuose Rūmuose. Tai tas pats bičiulis, kuris greitai limuzino pravažiavęs per riaušių nusiaubtus Los Angeles kvartalus, buvo nufotografuota: pažnytelėje, nulenkęs galvą... Tas pats bičiulis, kuris delsė pripažinti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Kada nors sekančią šimtmetį mūsų vaikai sužinos, ką tie du valstybės vyrai Lietuvai buvo sudėję tą 1991 sausio mėn. pusvalandį trukusiame pokalbyje.

Gorbačiovas yra melagis, tačiau jis gudrus – neapsigaukime. Lietuvai yra nuostolis, kad sovietų imperija suskilo ir dabar nėra vieno centrinio adreso, kur siųsti sąskaitą už okupacijos skriaudas ir nuostolius. Klausiu: ar tas skilimas įvyko natūraliai ar buvo surežisuotas, norint atsikratyti atsakomybės? Juk Sovietų Sąjunga tada buvo įsiskolinusi apie 90 milijonų dol. tikraja komercine prasme ne tik vakarams, ji buvo atsakinga už skriaudas okupuotiems kraštams! Klausina, ar skilimas nebuvo surežisuotas? Gi tas režisiorius buvo Gorbačiovas.

Taigi, mieli skaitytojai, štai jums Gorbačiovas mūsų Amerikoje – miesto riaušių, mirstančių žvaigždžių ir Lie-

Dievo Motinos parapijos bažnyčioje, Clevelande, gegužės 10 d. įvyko Gedimino Kviklio vargonų muzikos koncertas. Nuotraukoje: G. Kviklys su pianistais Roma ir Artūru Bandzomis. V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO IR APYLINKIŲ BALFUI 1991 M. AUKOJUSIEJI

\$300.00 Lithuanian Village Inc.
262.00Wanicki, John
250.00Kunevičius, A.F.
201.00Jasys, Ir. MD.
200.00Satkai, I.C.
120.00Urbaitis V.T.
101.00Sontai T.J. MD.
100.00Balbaitis, J.
- Gruzdis V.MD. - Karkliai
A.K. - Muliolis, AM. Al.
75.00Baldauskas, F.A.
60.00Zilinskai, O.P.
61.00Vaičiūnienė, K.
56.00Dr. Jakštas, W.T.
52.00Stankaitis J.I. MD.
- Steponiai, E.B.
51.00Apaniai, V.L.
- Ambrazienė, A. - Bučmiais,
V. G. - Čepulis, A.L. MD. -
Klimaičiai F.J. - Mikonis, J.M.
- Sniečkus, V. - Sušinskienė
I.R. Zitkus, A.
50.00Ardys, J.J. -
Mauručiai, V.A. - Razgaičiai,
P.O. - Styra, A.
42.00Ralyš, K.

tuvos reikalų spaudos antraštėse. Tenka sutikti, kad Gorbačiovas yra tarptautinio mąsto žvaigždė. Tačiau jis yra kaip riaušių metu gyvybės ir nuosavybės naikinančio siautimo, tautinės vergovės žvaigždė. (1992-V-8)

41.00Civinskai, V.L.
36.00Mikoliūnienė, D.A.
- Plečkaičiai, V.G.
35.00Duleba, M.
33.00Jakubaičiai, V.O.L.
32.00Jasinevičiai, J.F.
31.00Apanavičiai, R.D.
- Butkus, A. - Ilendienė, J. -
Skardžiai, P.O. - Valaitis, A. -
Al's Design Service Inc.
30.00Bielinis, P.N.
- Bielskis, A. - Degesiai, O.R.
DDS DDS - Janavičius, Ig. -
Pivoriūnas, J.
27.00Petrauskis, A.R.
- Spirikačiai, A.V.
26.00Akelaitis, V.
- Bublys, R. - Dučmanas, Z. -
Gobis K. - Gudėnas, J. Ežerskis,
P.B. - Janušiai, V.J. -
Kazlauskas, S. J. - Kliorys, P.J.
- Puškorius, P. - Račkauskai,
V. E. - "Ramovė" - Steponavičius,
E. - Staškai, V.A. - Šembergienė,
A. - Stungienė, K. - Zorskai, R.A.
25.00Brazaitis, H. MD.
- Degučiai, V.T. - Kaunai,
V.L. - Pautieniai, A.B. Dr. Šilgaliai,
E. R. - Sviderskas, S. MD.
22.00Mariūnai, V.M.
- Staniškiai, D.D. - Švarcai, M.J.
21.00Gelgotas, V. -
Idzelis, H. - Ivanauskienė,
M. - Kasparavičius, E. - Knistautienė,
S. - Laniauskienė, S. -
Naumanas, O. - Narbutaitis,
- Obelenis, Z.S. - Ožinskas,
A. - Rociūnas, V.O. - Stankus,
V. Stankus, Ig. - Stepai, E.J. -
Stumburiene, V. - Žemgulis, J. -
Žygas, J.
20.00Babickas, A. -
Bačkis - Blinstrubas, V. -
Blumentaliai, A.E. Butrimas,
S. J. - Cyvas, V.W. - Ignatavičius,
S. - Jonaitienė, Iz. - Karsokas,
A.G. - Kisieliū, A. MD. -
Miškiniai, V.A.
16.00Giedraitienė, A. -
Kezeniai, L.S. - Palubinskas,
V. - Stuogis, V.J.
15.00 Rev. Msgr. Goldikovskis,
A. - Juškėnai, A. G. MD. -
Kudukis, P. - Maci jauskas, H. -
Masilionis, G.
12.00Alšėnai, E.S. -
Bakūnas, A. - Stasas, H.
11.00Aukštuolis, M.G. -
Baciulis, V. - Balys, M. -
Budrienė, J. - Cesna, A. Ci-

ŽINIOS IŠ BOSTONO

J. VANAGAIČIO ŠAULIŲ KUOPA Kovo 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose vykusiame Jono Vanagaičio šaulių kuopos metiniame susirinkime išklausa veiklos apyskaita, patvirtinta finansinė ataskaita ir perrinkta valdyba.

Kuopos valdyba sudaro; kapelionas – kun. Rafaelis Šakalys, pranciškonas; pirmininkas – Stasys Augonis; pirmasis vicepirmininkas – Aleksandras Dubauskas; antrasis vicepirmininkas – Ronaldas Baranauskas; sekretorė – Pranė Miulerienė; išdininkė – Verutė Tumienė; moterų vadovė – Milda Mor kūnienė; kultūrinių renginių vadovė – Ilona Baranauskaitė. Į kuopos revizijos komisiją išrinkti Birutė Šakenienė, pirm. ir Česlovas Kiliulis. Stasys Augonis išrinktas kuopos pirmininku jau 6-am terminui. Pagal statutą valdyba renkama dvejimėms metams.

PAŽINTIS SU LIETUVOS DAKTARAIŠ

Motinos dieną, gegužės 10, po pamaldų Šv. Petro bažnyčios salėje So. Bostone įvyko Bostono visuomenės susipažinimas su medicinų delegacija iš Vilniaus.

Šios ligoninės direktorius Dr. Leonardas Streikus pristatė savo kolegas, trumpai išdėstė dviejų savaitų apsilankymo Winchesterio ligoninėje tikslus, papasakojo apie sveikatos apsaugos reformos būtinumą ir jos vykdymą Lietuvoje.

JAV ir Lietuvos specialistų – medicinų pasikeitimo programos organizatorius, adv. Timothy Jaroch išdėstė šio projekto esmę ir laukiamus rezultatus, naudingus Lietuvai. Susitikimą pravedė Gintaras Čepas. L.Ž.

tulis, J. - Jankauskas, S. - Mackus, A. - Mikalauskas, S. - Nagevičius, L. - Naujokaitis, J. - Rukšėnas, A. - Taraška, V.B. - Tijūnėlis, K. - Žygiene, O.

10.00Balaišis, K. - Blynas, M. - Cečys, A.M. - Garlauskas, B. - Gedvilienė, B. - Janulis - Kliorys, K. - Laikūnienė, K. - Luzai, A. E. - Natkevičienė, G. - Naujokaitis, J.J. - Radzevičius, I.S. - Kuprevičiai, A.I. Smetona, B. - Žemaitis, G.E.

6.00Bacevičius, V. - Kaunas, J. - Marčinkevičiai, K.M. - Slapelis, K. J. - Tamulionis, P. - Tarulis P.

5.00Drabišius, V. - Kavaliūnas, A. - Kavaliūnas, V.O. - Kazėnas, J. A. - Matulionis, V.

Balfo Valdyba visiems Aukotojams labai dėkoja.

P.S. AUKOTOJAI, kurie aukojo po vasario 29 d. bus paskelbti 1992-ųjų metų sąraše.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

CLEVELANDE ir apylinkėse

PRISIMINIMO DIENA

Pirmadienį, gegužės 25 d. švėsime Mirusiųjų Prisiminimo dieną. Clevelando Šv. Jurgio parapijos Katalikų Karo Veteranų 613 Postas, kartu su Lietuvių Karių Ramove ir šauliais, praves savo tradicines prisiminimo dienos apeigas. Šventoriuje 8:30 val. ryto bus pravestos karinės rikiuotės apeigos, kurias seks 9:00 val. Mišios bažnyčioje ir vėliau pusryčiai parapijos salėje. Visi clevelandiečiai, o ypač karo veteranai, yra nuoširdžiai kviečiami dalyvauti šiose metinėse iškilmėse. *Ger.J.*

TAUPA PRANEŠA,

kad gegužės 23-24 dienomis bus uždaryta. Klįjentes prašo visus bankinius reikalus atlikti prieš šventes ar po švenčių.

STEFANJA IR

HENRIKAS STASAI,

Dirvos bendradarbiai, lankėsi Tailande. Būdami Bankoke parašė, kad kraštas labai įdomus, daug senos kultūros paminklų, tik ten dabar pekliška karšta ir tvanku. Gatvėse, nuo didelio judėjimo susidaro tiek dūjų, kad jautiesi lyg būtum dūjų kameroje.

Iš Tailando važiuo į Hong-Kongą ir po to grįžo į Clevelandą.

MARIJA MIŠČIKIENĖ

ilgametė clevelandietė, taip pat ilgamečiai, su savo a.a. vyrų Justinu Dirvos bičiuliai, dabar gyvenanti Floridoje, siūnia visiems geriausius linkėjimus. Ji laiške rašo, kad nors jau sulaukusi su kaupu 95 metų ir kol dar akys gerai mato, per Dirvą su Clevelandiečiais palaiko

ryšius. O Dirva jų namus lanko net nuo 1922 metų. Tik skundžiasi, kad Dirva juos pasiekia labai pavėluotai. Ir mes tuo vėlavimusi susirūpinę. Pašto patamavimo kainos nuolat kyla, o laikraščių pristatymas pasibaisėtina netvarkingas.

Marija Miščikienė mums palinkėjo geros sveikatos ir ištvermės darbe. Mes tuo pačiu atsilyginam ir džiaugiamės, kad mūsų neužmiršta.

A.A. VYTAUTO

CIVINSKO ATMINIMUI

Po \$25.00 aukovo Augutė Rimienė ir Aldona Rimienė. Ačiū už aukas ir paramą Dirvai.

DĖKUI UŽ ATVELYKĮ

Clevelando Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius reiškia nuoširdžiausią padėką visiems, kurie tiek daug prisidėjo prie nepaprasto Atvelykio šventės pasisiekimo. *Ger.J.*

FOR SALE

4 Bedroom, 2 1/2 bath brick home in desirable Beverly Hills area of Euclid. Remodeled through out. Mint Condition \$97,250.00 25351 Glenbrook off Chardon Rd. OPEN 1-4 Sat. & Sun. or by appt. 486-6838 (20-21)

LANDSCAPE CONSTRUCTION CO. FOR SALE

Established 1984 East Side Complete Landscape Co. Sell all or just Maintenance Div. including newer trucks, trailers & equipment principals only. 216-953-1513 (19-20)

FOR RENT

large garage corner 47 & Payne Ave. 752-3770

APLANKYKITE GARSŲ POVANDENINĮ LAIVĄ

Antrojo pasaulinio karo JAV povandeninis laivas USS Cod yra prištas Erie ežero pakrantėje Clevelande, tarp Burke oro uosto ir E. 9th Str.

Muziejinis povandeninis laivas šiuo metu yra atidarytas lankymui, kasdien nuo 10 v.ryto iki 5 v. p.p.

USS Cod yra JAV istorinis paminklas, primenantis 52 JAV povandeninius laivus prarastus antrajame pasauliniame kare. USS Cod savo septyniuose karo žygiuose paskandino virš 12 japonų laivų.

Šiomet šiam povandeniniam laivui sukanka 50 metų. Aplankykite šį amerikiečių istorijos paminklą. Ter nuolatos budi veteranai, kurie patys dalyvavo USS Cod žygiuose Ramiajame Vandenynė. *Ger.J.*

PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 23-25 d. d. Lietuvių Klubas ruošia "Memorial Day" festivalį: "Casino", muzika, šokiai.
• GEGUŽĖS 25 d. Prisiminimo

Euclid 6 & 6 brick double 3 bedrooms each suit. \$129,500 owner broker George Knaus Real-estate 481-9300 (18-19)

FOR SALE BY OWNER

Beverly Hills area 4 Bedroom brick bungalow ASKING \$95,900 CALL 951-3322

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE RITAI STAŠKUTEI 932-6100 (12-15)

Zarasų rajono deputatė Jūratė Klimaitytė, lydima p. Klimaitienės, gegužės 8 d. lankėsi Dirvoje ir įdomavosi spaudos darbais. Ji dirba, kaip radio žurnalistė ir talkina Zarasų rajono laikraščiu.

V. Bacevičiaus nuotr.

diena ruošia Šv. Jurgio parapijos karo veteranų 613 postas 8:30 v.r. vėliavos iškėlimas, 9:00 Mišios ir vėliau pusryčiai.

• GEGUŽĖS 26 d. 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos auditorijoje šokių pamokos ir baliniai šokiai.

• BIRŽELIO 14 d. Sekmadienį 2 val. p.p. Baisiojo birželio minėjimas – ekumeninės pamaldos Dievo Motinos šventovėje rengia Cleve-

lando Pabaltiečių Komitetas

• BIRŽELIO 28 dieną, Lietuvių Namuose įvyks Clevelando Lietuvių Pensininkų klubo tradicinė gegužinė.

• LIEPOS 12 d. Šv. Jurgio parapijos Gegužinė. Parapijos sodyboje 11:30 val.

• LIEPOS 26 d. sekmadienį 12-ą valandą popiet, Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke

Siuntiniai į Lietuvą -

69 centai už svarą, jei siuntinys sveria daugiau šimto svarų;

79 centai už svarą lengvesniems siuntiniams.

Jokių papildomų priemokų!

Pasiteiraukite dėl skubiau pristatomų maisto siuntinių.

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Galite užsisakyti video aparatūrą tinkančią naudoti Lietuvoje.

atlanta IE

639 East 185th Street

Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

Dirbame: antr. - penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v., šeštad. nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą mūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD PEPPER PIKE, OH 44124 (216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD CLEVELAND, OH 44119 (216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

NORMLS

DIRVA

NUOSAVYBĖS REIKALAI DAR NEUŽBAIGTI

(Atkelta iš 1 psl.)

kalo sprendimui. Tačiau reikia suprasti, kad nuosavybės reikalas teisiškai yra labai painus, o, matant visuomeninių interesų plotmę, gali būti ir konfrontacinis. Juk, pripažinkime, Lietuvoje vyrauja tarpusavio nepasitikėjimas, nepasitenkinimas. Nesileidžiant į tą nepasitikėjimo niuansą, iškyla ir labai praktiški nuosavybės grąžinimo klausimai. Nėra paprasta atsukti laikrodį pus šimtį metų atgal, kai turėtos nuosavybės pobūdis dabar yra visiškai ar bent daugumoje pakitęs. Tada išeitų spręsti buvusios nuosavybės vertės kokią nors atlyginimą. Nėra paprasta tos nuosavybės vertę išversti iš prieškarinių litų į, sakykime, šių laikų dolerių sumas ar dar būsimus litus ir t.t.

Šių ir kitų klausimų nagrinėjimui, jų tyrimui, atrodo, AT pirmininkas išleido Nutarimą Nr. 25. Tai logiškas žingsnis. Nuosekliai reikalą sprendžiant, čia reikės ir už Lietuvos ribų gyvenančiųjų nuomonės. Į tą ratą įeina išeivija, sovietijoje likę lietuviai tremtiniai bei jų palikuonys ir kitataučiai, kurie karo metais prarado turtą okupuotoje Lietuvoje.

Adv. Žumbakis galvoja, kad nuosavybės grąžinimo reikalas būtų sprendžiamas specialiai įkurto administracinio teismo, imant pagrindan atlyginimo už turėtą nuosavybę principą. Suglaustai išdėscius, jo suformuluotas planas yra maždaug toks:

Lietuva susumuotų visus iki nustatyto laiko gautus ir to administracinio teismo priimtus nuosavybės ieškinius, sakykime, gautųsi 200-300 milijonų JAV dolerių sąskaita. Tai sumai valstybė išleistų terminuotus (pvz., 15 ar 20 metų) paskolos lakštus (vertybės popierius, angliškai – "bonds"), kuriais ieškovams būtų atlyginama už turėtą nuosavybę.

Ieškovai visų pirma būtų skatinami tuos paskolos lakštus paaukoti atsikuriančiai valstybei ar kokioms nors krašte veikiančioms institucijoms – šalpai, religinėms ar mokslo įstaigoms ar pan. Kas aukoti taip nenorės, galės tuos paskolos lakštus naudoti investavimui į krašto ūkį – perkant ar kuriant įmones, naudojant pritraukti daugiau kapitalo

iš užsienio ir t.t. Įmonės, kapitalas ugdys Lietuvos ekonomiką ir tuo padės kraštui ne tik atsistatyti bet ir atsi-kratyti sovietijos sąitų. Eventualiai, atėjus terminui, valstybė tuos paskolos lakštus išpirktų.

Šalia komercinio, laisvosios rinkos pagrindo, šalia Lietuvos ūkio ugdymo, čia išdėstytas adv. Žumbakio planas taip pat prisidėtų prie Lietuvoje jaučiamo žmonių pavydo ir baimės jausmo sumažinimo. Homo sovieticus pavydi kaimynui, kuris, nors ir smarkiau dirbdamas, turi daugiau. Homo sovieticus bijo, kad, sakyki-

me, išeivija savo perkamajai galia nenustelbtų Lietuvoje gyvenančiųjų... Reikia atstatyti žmonių pasitikėjimą reikia vienyti tautą, teigė adv. Žumbakis. Reikia praktiškai suprantamo ir matomo žingsnio, kad neatrodytų, jog Lietuva net dabar iš savo žmonių ką tai atima.

Jaunimo seminare adv. Žumbakio referuotas planas yra mažų mažiausiai vertas dėmesio. Plano motyvacija yra aiški, reikalinga ir svarbi. Puiku, kad AT Pirm. V. Landsbergis jau žengia šių reikalų sprendimo linkme.

Paliekant finansinę šio plano dalį tos srities žinovams, yra svarbu pabrėžti du čia pasiūlyto sprendimo elementus:

Pirma, šis reikalas pagaliau privers kraštą kompetingai apskaičiuoti bent dalį Lietuvai padarytų nuostolių. Nuostolių apskaičiavimo reikalą esame jau ne kartą kėlę. Iki šiol apie tai matė-

me tik prabėgomis sumestą, nepilną, "Obuolių ir apelsinų" aritmetikėlę arba girdėjome pažadus bei teigimus, kad tai jau kur tai padaryta, o gal daroma. Tačiau nema tème kompetetingai atlikto apskaičiavimo duomenų, tad tais pažadais bei teigimais dar nesinori tikėti.

Apskaičiavus nuosavybės praradimo nuostolius bei pastūmėjus šį skaičiavimą ir į kitas okupanto padarytas skriaudas, Lietuva su sąskaitomis galės belstis bent į buvusios sovietijos, Vokietijos ir Lenkijos duris. Šis beldimosi reikalas ir taip yra ilgai delsimas. Dar daugiau: gal tada atsirastų pagrindas bent dalį išskeltų ieškinių visiškai pamatuotai pateikti buvusiems okupantams ir tuo būdu privesti juos su visokiausių kraštų ieškovais tampytis net JAV teismuose.

Antra, daugeliui išeivių, įskaitant jų tarpe ir mane asmeniškai, ypač patinka tas adv. Žumbakio plano bruožas, kuriame numatoma, kad tuos paskolos lakštus ieškovai galės atiduoti kultū-

rinėms, mokslo, religinėms, tremtinių ir partizanų, šalpos ar kitoms panašioms institucijoms. Dabar gi tos net nuomonės pareiškimo teisės neturime: buvo atimta ar prarasta ir, po pusšimčio teroro metų, visa tai neteisėtai, negrąžinamai atiteko nežinia kam, kitiems. Tos nuosavybės iš Lietuvos juk neišsinešime, taip kaip japonai ar arabai neišsiveža iš Amerikos čia nusipirktų dango-raižių ir komercinių centrų.

(1992-V-2)

TRUMPAI IŠ LIETUVOS

ĮTEIKĖ ATSISTATYDINIMO PAREIŠKIMĄ

Lietuvos min. pirm. G. Vagnorius, vedantis kovą su eile ministerių dėl jų darbo klaidų ar iš viso apsileidimo ir negalėdamas jų išdar bo atleisti, pats įteikė Aukšč. Tarybos pirmininkui V. Landsbergiui atsistatydinimo pareiškimą nuo gegužės 28 dienos.

A. A.

SOFIJA (NATKEVIČIOTĖ) PETRAVIČIENĖ

Š.m. balandžio mėn. 17 d., Miami, Floridoje, mirė mūsų mamytė, močiutė, sesutė a.a. SOFIJA PETRAVIČIENĖ, sulaukusi 78 m. amžiaus, anksčiau gyvenusi East Lansing Michigan ir Toronto, Ontario.

Velionės vyras a.a. ALFONSAS PETRAVIČIUS mirė 1985 m. lapkričio mėn. 3 d. Dide- liam nuliūdime liko dukros ir žentai: JÜRATĖ ir STEW SCHROEDER, ZITA ir DAN McLELLAN, DALIA ir PAUL RODEN, sūnūs ir mačios: STASYS ir IRENA PETRAVIČIAI, ARVYDAS ir MARČIA PETRAVIČIAI, vaikaičiai: STEVE, BRIAN ir ERIC SCHROEDER; DOUGLAS ir CLARE McLELLAN ir dvi seserys su šeimom – DANUTĖ NAIKAUSKIENĖ ir STASĖ BLIUDŽIUVIENĖ bei daug kitų giminių Clevelande ir Lietuvoje

Velionė priklausė Lietuvių Bendruomenei, BALFUI, Miami Lietuvių Klubui ir Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai.

Šeštadienį, gegužės mėn. 30 d., 12 val. vidurdienį įvyks gedulingos šv. mišios už velionies vėlę Dievo Apvaizdos Bažnyčioje, 25335 W. Nine Mile Road, Southfield, Michigan. Po šv. mišių, velionės palaikai bus nulydėti į Holy Sepulchre kapines. Šeima kviečia gimines ir draugus dalyvauti mišiose ir laidojimo apeigose.

Nuliūde: *Dukros, sūnūs ir seserys su šeimomis*

Laidotuves tvarko Val S. Bauza laidotuvių namai, 1930 25-th Street, Detroit MI 48216.
Laidotuvių Direktorė Yolanda M. Zaporackienė.
Tel. (313) 554-1275.

A. A.

ALDONAI RASTENIENĖ

mirus, giliausią užuojautą reiškiamo vyrui JONUI, dukrai LAIMAI, sūnui JONUI ir visiems artimiesiems.

*Apalonija Staškūnienė,
Julytė Johnson ir
Raimundas Staškūnas.*

Mūsų brangiam bendradarbiui ir bičiuliui

A. A.

JUOZUI STEMPUŽIUI

iškeliavus į Amžinybę, jo sūnums LINUI ir ALMIUI su šeimomis, žmonai ALDONAI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu jo gedime

JAV LB IX - X - XI KULTŪROS TARYBOS NARIAI:

*Ingrida Bublienė
Nijolė Balčiūnienė
Rita Balytė
Rūta Giedraitytė
Nijolė Palubinskienė
Vincas Akelaitis
Augustinas Idzelis
Andrius Kuprevičius
Jurgis Malskis
Viktoras Mariūnas
Vacys Rociūnas
Algis Rukšėnas*

A. † A.

JUOZUI STEMPUŽIUI

mirus, jo sūnums LINUI ir ALMIUI su MOTINA ALDONA reiškiamo giliausią užuojautą.

Lietuvių Vienybės Sąjūdis

Mielam mūsų Bičiuliui

A. A. JUOZUI STEMPUŽIUI

į Amžinuosius namus iškeliavus, jo sūnums LINUI ir ALMIUI su šeimomis ir su Motina ALDONA reiškiamo giliausią užuojautą, kartu su jais gedėdami

*Mariūnų šeima:
Viktoras, Marytė, Gailutė*